

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2012. július

A Biblia Szövetség folyóirata

XXIV. évfolyam 2. szám

Ára: 350,- Ft

Egyházban?
Gyülekezetben?
Ha igen, melyikben?

„... együtt épültök a Lélek által Isten
hajlékává.” (Ef 2,22)

**Ifjúsági csendesnap
Pécel, 2012. március (1-2)**

**Családósnap
Pécel, 2012. június (3-7)**

MERRE TART A BIBLIA SZÖVETSÉG?

(FŐTITKÁRI JELENTÉS – ELHANGZOTT A BSZ KÖZGYŰLÉSÉN, BUDAPESTEN, 2012. MÁJUS 5-ÉN)

A Biblia Szövetség megalakulása óta eltelt 23 év után, illetve a megválasztott tisztségviselők öt éves megbízatásának lejártával – úgy gondoljuk –, nem csupán költői kérdésként hangzik el, hogy merre tart szervezetünk. Magunknak is többször megfogalmazzuk, de mások is felteszik nekünk ezt a kérdést. A helytálló válasza azért van szükségünk, hogy a számvetés után, ha szükséges, elvégezzük a megfelelő korrekciót, majd jó lelkiismerettel kezdjük hozzá az előttünk álló feladatok teljesítéséhez.

Az őszinte és helyes válasz megtalálásához össze kell vetnünk egykor írásba foglalt célkitűzéseinket és mostani helyzetünket.

Eszerint a BSZ azok összefogása:

- „akik készek munkálni egyházuk megújulását, és felelősséggel vállalják a hívő ember küldetését,
- akik a Bibliát Isten kijelentésének tartják,
- akik – a reformátori hitvallások szellemében – egyetértenek a biblikusan értelmezett evangélikációval, a hitre jutottak bibliai tanításával, az emberek folyamatos lelki erkölcsi megújításával.”

Választ kell tehát adnunk arra a kérdésre, hogy ezt a három fontos tevékenységet, vagyis az evangélikáció bibliai alapjainak kidolgozását ill. az ilyen értelemben vett evangélikálást, a hitre jutottak bibliai tanítását és a biblikus erkölcsi normákat az egyházi és világi fórumokon képviseltük-e. A helyes válasz megfogalmazása érdekében rövid áttekintést nyújtok arról, hogy Szövetségünk eddig miként tevékenykedett a hármasság szellemében.

Az evangélikáció bibliai alapjainak teológiája ugyanúgy foglalkoztatja tagjainkat, mint egyházaink képviselőit, s ez olykor vitákat is gerjeszt. Ennek oka tulajdonképpen az, hogy az evangélikációval kapcsolatban többféle elvárás és elképzelést fogalmaznak meg keresztény emberek, ami azután fogalmi zűrzavart eredményez. Az evangélikáció fogalma körül zajló vita több

évszázada (!) jellemzi nemcsak a magyar, de az európai és az amerikai egyházi életet is. A problémát tulajdonképpen az okozza, hogy az evangélikáció fogalma és sokak által ismert gyakorlata valójában a 18-19. század terméke, ami azóta is folyamatosan változik.

Vannak, akik számára az az igazi evangélikáció, amikor arra alkalmas szabadtéren vagy stadionban, hatalmas tömeg előtt egy vagy több napon keresztül prédikál az evangélista, majd az evangélikációt befejezve felszólítja

LUKÁTSI VILMA: MEGIGAZULÁS

Nyomasztó tartozásaimat
Valaki megfizette,
adósságmentes fehér lapot
adott nekem helyette;
életem fájó emlékeit
Valaki letakarta,
nem látok többé semmi szégyent
és semmi foltot rajta!

Odaállít majd maga elé
megigazulva, tisztán,
fehér ruhában...

Kegyelemből.

Így tűnődöm
Isten szerelme titkán.

hallgatóit, hogy döntsenek Jézus mellett. Azokat pedig, akik (úgy mond) döntöttek, előre hívja biznyságtételre vagy közös megtérő imádságra. Az evangélikációnak egy későbbi formája az, amikor a helyi gyülekezetben szerveztek olyan igehirdetés-sorozatokat, aminek témája a bűnnek és az ember romlottságának erőteljes hangsúlyozása, valamint a Jézus Krisztus keresztáldozatának büntörölő erejéről szóló biznyságtétel. A szolgálatot mindig a bűnbánatra és megtérésre történő felszólítás követte. Az evangélikációt abban az esetben tekintették eredményesnek és hitelesnek, ha sokan jelentették be, hogy megtértek. Nagy

kudarcként értékelték, ha csak kevesen jelezték ezt, majd egyenesen tragikusnak tartották, ha senki sem tért meg. Napjainkban pedig már evangélikációnak nevezik a vasárnapi igehirdetést, vagy a bűnbánati héten elhangzó igehirdetés-sorozatot is.

A fiatalabb nemzedék már nemigen tud mit kezdeni az evangélikáció fogalmával, míg az idősebbek a múltbeli lelki ébredések evangélikációs élményének, hangulatának és gyakorlatának megisméltetését várják. Nem tagadjuk, hogy ilyen emlékekhez kapcsolódó elvárások Szövetségünk tagjaiban is megfogalmazódnak.

Tudnunk kell azonban, hogy az evangélikációs mozgalomban – a 18. századtól napjainkig – két tábor vitázik az evangélikáció lényegéről. Az egyik tábor képviselői szerint – aminek első és legjelentősebb vezéralakja az angol J. Wesley (1703-1791) volt – mindent el kell követni annak érdekében, hogy az emberek a Wesley által megállapított sablon szerint térjenek meg. E körökben lényeges elemmé vált az evangélikációs módszer: fontos követelmény, hogy az evangélikációs igehirdetés mély érzelmi hatásokat váltson ki, mint pl. a sírás, bűnvallás, összetöretés, nyilvános kiállítás bűnvallásra vagy biznyságtételre, illetve az ezt követő kitörő öröm. Szerintük az igazi megtérés megrázó élmény, emlékezetes örömezés, a Szentlélek megtapasztalása önmagunkban. E táborhoz tartozók tanítása szerint az evangélikáció legnagyobb eredménye, sőt az Úr jelenlétének és hatalmának igazi biznyságtéka a minél több újjászületett ember. Ezért szorgalmazzák az evangélikáció végén a visszajelzést (fel kell állni, megjelölt helyre kimenni, ahol a megtérteket számba vehetik stb.) Ha nincs ilyen látható eredménye az evangélikációnak, az jelentős kudarcnak számít.

A másik tábor szerint – élükön az angol G. Whitefielddel (1714-1770) – elsősorban Isten objektív igazságait, a Jézus Krisztus halálában és feltámadá-

sában véghezvitt, már megtörtént üdv-tettét kell hirdetni az embereknek, majd a Jézusba vetett (illetve Krisztus által végbevitt üdv-tetteire vonatkozó) hitre kell felszólítani őket. Whitefieldék Jézus szavára (Mk 16,15-16) hivatkoztak: „Elmenvén e széles világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtsének. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki pedig nem hisz, elkárhozik”. Az utóbbi táborhoz tartozók szerint az evangélium hatékonyságát nem lehet lemérni a megtért emberek létszámában, hiszen az evangélium az egyik embernek élet illata az életre, a másoknak halál illata a halálra. Ők azt hangsúlyozták, hogy azért kell az Isten objektív, befejezett, azaz az egyéntől független igazságait hirdetni, mert az üdvösséget megragadó hit az evangélium hirdetéséből és meghallásából ébred fel az emberben (Rm 10,17).

Whitefieldék tábora Wesley-éknek azt vetette szemére, hogy evangélizációjukban a hangsúlyt nem az evangélium ígéretére és a Jézus Krisztusban adott feltétel nélküli kegyelemre helyezték, hanem az embernek Jézus Krisztust megragadó döntésére. Vagyis az első tábor mindig azt hangsúlyozta, hogy „én jövök Jézushoz”, „én szólítottam meg őt”, „én rendezem a viszonyomat vele” stb. Wesley-ék evangélizációjának középpontjában és gyakorlatában tehát nem a Krisztus elvégzett váltásában való hitre történik a felszólítás, hanem a Jézus melletti döntésre, majd kiállásra való hívás áll, azaz a hangsúly nem Jézus Krisztus elvégzett váltásművére, hanem az ember tetteire kerül.

Lényegében ez a vita máig sem zárult le, és ahol az evangéliummal komolyabban foglalkoznak, ott mindig előkerül. Egy 20. századi ismert teológus, F. Schaeffer (1912-1984) úgy értékelte ennek a vitának eredményét, hogy az evangéliumi keresztyénség mára feladta a bibliai objektív igazságot, és „el-szubjektívizálta” azt. Ezzel azt a szemléletmódot jellemezte, ami szerint üdvösségünk egyedül rajtunk múlik, s annál biztosabban rendelkezem vele, minél jobban érzem magamban akár a bűnt, akár a bűn miatti összetöretést, vagy az üdvösség békességét és a Szentlélek örömét. Ha viszont ezt nem

érzi valaki, és csupán annyit mond, hogy hiszi az evangéliumot, az nem elégséges üdvbizonyíték a szubjektívizált keresztyénség számára. Ez a szemlélet ugyanis figyelmen kívül hagyja, hogy üdvösségünk Krisztusban már befejezett, objektív valóság, aminek megtörténtét csak hit által ragadhatjuk meg. Az evangélium elszubjektívizálásának eredménye lett az egyre nagyobb intenzitással terjedő karizmatikus, rajongó illetve érzelmeket kereső és lelki élményeket kínáló ún. neo-protestáns keresztyénség.

Úgy vélem, ez a vita nem elméleti szörszálhasogatás, ami néhány teológus (elefántcsonttoronyban folyó) íróasztal melletti töprengése, hanem olyan állásfoglalásra készítő vita, amelynek téje mind a magyar, mind a nemzetközi evangéliumi keresztyénség jövője! Lehet, hogy ennek lényegét és felelősségét tagjaink egy része még nem érzi, ezért őket arra kérem, hogy higgyenek a „látóknak”, és támogassák munkájukat!

Mindezeket azért volt fontos ismertetni, mert vannak, akik a BSZ új útjáról beszélnek, pedig szó sincs semmiféle új útról. Mi éppen a régi úton szeretnénk haladni, a második tábornak, a nagy evangélistának, Whitefieldnek és társainak útján, akik nagyon fontosnak tartották az evangélizációt, de a módszernél fontosabbnak ítélték annak tartalmát, a Krisztusban megjelent üdvözítő kegyelem és a befejezett megváltás meghirdetését. A több generációval előttünk élt igehirdetők egy része is erre a hitre biztatta az embereket. Mi eddig is ilyen tartalmú evangélizáción fáradoztunk, és a jövőben is ezen az úton szeretnénk haladni.

Az alapszabályunkban megfogalmazott második célként a hitre jutottak bibliai tanítását jelöltük meg. A hitre jutottak tanítását Jézus már a missziói parancsban tanítványai szívére helyezte: „tanítván őket...”. Hogy milyen fontos a már hitre jutottak tanítása, tükrözik a levelek is, amelyeket a már megtért hívőknek írtak az apostolok. Őket ugyanis nem evangélizálni, hanem tanítani kell. „Ezért elhagyva a Krisztusról való kezdetleges beszédet, törekedjünk a tökéletességre. Ne kezdjük el újra lerakni az alapját a holt cseleked-

tekből való megtérésnek és az Istenbe vetett hitnek!” (Zsid 6,1) A „Krisztusról való kezdetleges beszéd” a Krisztus keresztyének és feltámadásának következményéről, a megtérésről, a bűnbocsánatról szóló evangélium, ami a hívő élet fundamentuma. De fundamentumot mindig az épület kedvéért vetünk. Az idézett igeszakaszban viszont arra figyelmeztet a Szentlélek, hogy az újjászületett hívők ne a már régebben megtörtént megtérésük körül forogjanak, mert a fundamentumvetést követnie kell a falak, az épület építésének. Ez az építkezés pedig a tanulás, a mélyebb bibliai igazságok megismerésével történik. S mivel a tanításban ill. tanulásban annak a kornak hívői sem jeleskedtek, ezért írja kicsit szemrehányóan az apostol: „Mert noha ez idő szerint tanítóknak kellene lennetek, ismét arra van szükségetek, hogy az Isten beszédének kezdő elemeire tanítson titeket valaki; és olyanok lettetek, akinek teje van szüksége és nem kemény eledelre... Az érett korúaknak pedig kemény eledel való...” (Zsid 5,12.14).

Ha van valami, amivel egyházaink a megtért embereknek adószai mind a mai napig, az a tanítás. Ennek hiánya miatt hagyják el idősek és fiatalok tömegei ma is egyházainkat. S ennek hiánya miatt topog egy helyben sok hívő ember. Ezért lett fontos célkitűzésünk a Krisztusról való érettebb beszéd közvetítése, az Atya és a Krisztus ama titkának megismertetése, „amelyben van a bölcsességnek és ismeretnek minden kincse elrejtve” (Kol 2,3).

Tekintettel arra, hogy a BSZ tagjai újjászületett hívőnek vallják magukat, érthető, hogy közöttük is egyre jelentősebb hangsúlyt fektetünk „a tanításra, a feddésre, a megjobbításra és az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jócselekedetre felkészített” (2Tim 3,16-17). Egyébként az eltelt években bebizonyosodott, hogy a BSZ oktató, tanító tevékenységére egyre nagyobb igény van országszerte. Ezért sem tudjuk elfogadni azt a véleményt, hogy a BSZ inkább evangélizáljon, mint tanítson.

Tanító szolgálatunkkal kapcsolatban olyan vélemények is megfogalmazódtak, hogy a BSZ-ben új tanítás, új gondolkodás jelent meg. Ezt valószínűleg

azok terjesztik, akik nem ismerik a régít, a reformátori tanításokat. Teljes alázattal és felelősséggel állíthatom, hogy semmiféle új tanítást nem követünk és nem képviselünk, hanem a korábban elhanyagolt tanítás vált hangsúlyossá számunkra. Az évtizedes rossz beidegződéseket szeretnénk megváltoztatni a biblikus apostoli és reformátori felismerések közvetítésével. Régen betemetett kutakat igyekszünk kiásni, és onnan a reformáció friss vizét felszínre hozni. Tanításunkat komoly tusakodások és imádságok alatt közösen fogalmazzuk meg, ezért is kérjük tagjainkat, hogy imádkozzanak a tanítókért, hogy nyissa meg előttük a Szentlélek az Ige ajtaját!

Ahogy egyre látványosabban előnti országunkat, így gyülekezeteinket is a tévtanítások özönvize, ahogy tanításukban és kegyesség-gyakorlásukban egyre hamisabbá válnak, eltérnek az igazítól az európai történelmi egyházak is, erősödik bennünk az a tudat, hogy a Biblia Szövetség egyik fontos missziói feladata, küldetése a reformátori, világos bibliai tanítás továbbadása, hirdetése.

Örömmel jelenthetem, hogy bibliaiskolai tanfolyamainkra évek óta jelentős számban jelentkeznek emberek, s a vidéken szervezett hétvégi tanfolyamainkra is sok gyülekezettől kaptunk meghívást. Több városban pedig újabb csoportokat is kellett indítanunk.

Alapszabály szerinti harmadik célkitűzésünk a bibliai etikai normák meghirdetése az ország erkölcsi megújítása céljából. Az eltelt ötéves ciklusban is (immár 18. éve!) ezt a célt szolgálták a Fontos kérdések sorozatunk előadásai. A bibliaiskolák tanfolyamain külön tantárgy a keresztyén etika, és a világi fórumokon is közzétett nyilatkozatainkban, a Biblia és Gyülekezet című folyóiratunkban megjelentetett írásokban, de az elektronikus médiában és egyéb kiadványainkban is megragadtuk a lehetőséget arra, hogy megfogalmazzuk és képviseljük a bibliai erkölcsi normákat, vállalva az ezzel járó világi és egyházi megbélyegzéseket is. (Általában ennek terhét tagjaink kevésbé viselték!)

A BSZ tehát az elmúlt öt év során is az Alapszabályában rögzített célokat képviselte, és próbálta megvalósítani. Ha számba vesszük csupán a 2012-re

tervezett rendezvényeinket (52 központi rendezvényünk, benne evangélizációs és hitmélyítő csendeshetek, ifjúsági táborok, teológiai, orvos, pedagógus stb. konferenciák, családi és házaspári napok-hetek, de a programfüzetben fel nem tüntetett körzeti rendezvények és a majdnem hasonló számban tervezett bibliaiskolai tanfolyamok) azt bizonyítják, hogy ezeket a célokat szeretnénk megvalósítani. Amikor visszatekintünk a programoknak erre a gazdag kínálatára, csak hála lehet a szívünkben és alázat a mi Urunk felé azért, mert nemcsak, hogy erre méltat bennünket, de erőt is ad a munkálkodók viszonylag kis létszámú csapatának.

Szolgálatunkban erősít bennünket annak ismerete is, hogy hazánkban több egyházon belüli vagy kívüli missziói csoport is fáradozik az evangélium hirdetésén, és a bibliai erkölcsi normák terjesztésén, akiknek névszerinti felsorolásától most hadd tekintsek el! De kapcsolatban állunk Romániában, Szlovákiában, Kárpátalján, Szerbiában, Ausztriában, Angliában, Írországban, Németországban, Svájcban élő hívő testvérekkel is, akikkel ugyanazért az ügyért fáradozunk. Rendszeresen imádkozunk a külmmisszióban szolgáló magyar származású testvéreinkért, hogy kísérje áldás az Úrban való munkájukat.

A Szövetség tisztségviselőinek nevében is kérem tagjainkat, hogy imádkozzanak üldözött keresztyén testvéreinkért, akik börtönökben, internáló táborokban sínylődnek; és azokért, akik életüket is veszélyeztető nehéz külső körülmények között gyakorolják hitüket. Gondolunk itt az Észak-Koreában, Afganisztánban, az ázsiai és afrikai iszlám országokban keresztyén hitükért üldözött testvéreinkre. Figyelmeztető jelenség, hogy amíg Európában és Amerikában az iszlám követői jogszerűen gyakorolhatják hitüket, addig az iszlám országok többsége agresszíven intoleráns az ott élő keresztyénekkal szemben. Nehezményezzük, hogy az Európai Unió demokráciától hangos vezetőinek ehhez a súlyos diszkriminációhoz eddig kevés szava volt.

Hitet erősítő élményt jelentett számunkra 2011-ben a német, svájci és magyar Biblia Szövetség közös kongresszusán, a svájci Dübendorfban történt

részvétel, ahol a BSZ-t nyolc tagú delegáció képviselte. A konferencián a találkozás öröme mellett azt is felismerhettük, hogy a nyugat-európai hívő népi lelki helyzetéhez képest minket, magyarokat kiváltságban részesít Isten, amiért nagyon hálásak lehetünk.

Kedves Testvérek! Tekintettel arra, hogy a Biatorbágyi Belmisszióval való kapcsolatunkat felelőtlenül tett kijelentések és pletykák próbálják folyamatosan mérgezni, szükségesnek tartjuk a közgyűlés előtt is kijelenteni, hogy a Biblia Szövetség vezetősége és Tanácsa részéről semmiféle, a Biatorbágyi Belmissziót érintő intézkedés, vélemény, kijelentés nem adott alapot a rosszindulatú híresztelésekhez. A BSZ nem támadta és nem támadja az ott folyó szolgálatot, senkit nem tanácsoltunk el az ottani programokon való részvételtől vagy szolgálattól. Az ilyen rosszindulatú híresztelésekben a BSZ vezetősége soha nem volt, és nem is lesz partnere senkinek. És ha vannak is olyan missziói-teológiai témák, amiben eltérő a látásunk, ez nem akadályoz bennünket abban, hogy erről a helyről is kérjük szolgálatukra az Úr gazdag áldását!

Tisztelt Közgyűlés! Tagságunk nevében is szeretnénk köszönetet mondani azoknak a szolgáló testvéreknek, akik adományukkal, fizikai, szervező és lelki munkájukkal, imádságukkal az elmúlt évben is hozzájárultak küldetésünk betöltéséhez. Külön is köszönjük a péceli székházunkban szolgálóknak az egyre több áldozatot kívánó munkálkodást, nem kevésbé körzetfelelőseink önzetlen és áldozatkész szervezői és lelki szolgálatát. Köszönjük a bibliaiskola oktatóinak és munkatársának fáradozását. Köszönöm vezető társaimnak, a tanács és a bizottságok tagjainak, a csendeshetek és napok szolgálóinak, a fizikai munka terheit is vállalóknak, a színvonalas előadásokkal felkészült szolgatársaimnak, a folyóirat, a honlap és kiadványaink szerkesztőinek, lektorainak, a cikkek íróinak, hogy önzetlenek voltak a szolgálatban, nem a maguk hasznát keresték, inkább vállalták a munka terhét, és szabadidejüket fordították arra, hogy másokat gazdagítsanak.

Szeretettel köszöntjük közöttünk a 2011 májusa óta felvett új tagjainkat. Örülünk minden csatlakozó drága test-

vérünknek, és kérjük őket, intenzíven kapcsolódjanak be a BSZ szolgálatába! Kívánjuk, hogy legyenek sóvá és kovásszá közöttünk és a lakóhelyük szerinti gyülekezetben, még akkor is, ha ez utóbbi talán sokszor lehetetlennek tűnik számukra!

Hálás szívvel emlékezünk az előző közgyűlésünk óta az Úrhoz hazatért testvéreinkre:

A 2011-es közgyűlés óta elhunyt BSZ-tagok (vagy akikről azóta értesültünk): Balogh Béla (Ruska – Szlovákia); Bogyó Ferenc (Budaörs); Borbás Béla (Jármi/Őr); Csizmadia Etelka (Fehérvársurgó); Horváth Károly (Budapest); Kálmán István (Debrecen); Kalmár Istvánné

(Debrecen); Koncz István (Nyíregyháza); Kozma Gyula (Miskolc/ Biharkeresztes); Lengyel Lajosné (Mátészalka); Orosz Ferenc (Pécel); Pappné Deák Rozália (Monor); Pázsit Józsefné (Zalaegerszeg/Budapest); Pintér Ilona (Budapest); Polónyi Gyöngyi (Budapest); Reményi Gabriella (Budapest); Somlai Ferencné (Budapest); Somogyi László (Szalkszentmárton); Szentpéteri Géza (Budapest); Szuda Károlyné (Albertirsa); Tomasoovszky Mihályné (Nyíregyháza); Tóth László (Miskolc); Zábel Jánosné (Szentmártonkátá); Zakar Józsefné (Csemő-Zöldhalom); Dr. Zátonyiné Kegyes Teréz (Budapest). Legyen emléküik áldott a Biblia Szövetség tagjai között is!

Kedves Testvérek! Valamennyien megkapták az értesítést arról, hogy a BSZ tisztségviselőinek ötéves ciklusra szóló megbízatása a mai nappal lejár, ezért felhatalmazásunkat a BSZ közgyűlésének visszaadjuk. Kérjük, hogy a most sorra kerülő választáson az Úrra figyelve, jó lelkiismeretük szerint szavazzanak! Imádkozzanak folyamatosan azért, hogy szervezetünk betölthesse azt a küldetést, amit az Úr ránk bízott.

Végezetül, a mi Urunk „adja meg nektek, ... hogy hatalmasan megerősödjete az ő Lelke által a belső emberben, hogy lakozzék a Krisztus hit által a ti szívetekben” (Ef 3,16-17)!

Dr. Sípó Ete Álmos főtitkár

MIT JELENT VÉTKEZNI AZ ÚR TESTE ELLEN?

(AZ 1 KOR 11,27-30 EKLÉZIOLÓGIAI ÜZENETE: A GYÜLEKEZET-BOMLASZTÁS BŰNE)

Alexander Seibel¹ részletesen elemzi azokat az állapotokat, amelyek a korintusiak úrvacsorázását jellemezték. Ilyen volt a gazdag-szegény ellentét: egyesek bőséges és gazdag vacsorát hoztak maguknak, mások (ma így mondanánk) csak zsíros kenyeret. A Jakab levélben is előfordult ilyen megkülönböztetés, amikor az előkelők csak a lábuk szármolya mellé ültették a szegényeket („Te állj ott, vagy ülj ide a szármolyom mellé.” Jak 2,3). Egybefolyt valamiképpen a vacsorázgatás (agapé: szeretet-étkezés) és az úrvacsorázás. Talán zsidó szokásokat elevenítettek fel, mint ma-napság nagy egyházainkban, amikor egyesek (tudatlanságból?) megülik a Páskát, ami közös családi étkezéssel volt egybekötve: a gyerekek együtt étkeztek a felnőttekkel. A szent és a profán össze-mosódott, az Úrvacsora közönséges étkezéssé süllyedt, italozás is folyt olyannyira, hogy egyesek dőzsöltek, vagyis megrészegedtek (1Kor 11,21). Úgy elfajultak a dolgok, hogy Pálnak azt kellett mondania: nem úrvacsora az, amit művelnek (1Kor 11,20: „nem az úrvacsorával éltek”).

Adolf Lampe² az 1Kor 10. magyarázatában szintén ezzel a problémával foglalkozik. Említi, hogy amikor az

őszövségi nép pusztai vándorlása során Krisztust kísértette, szintén teljesen összekeveredett a szent és a közönséges, a tiszta és tisztátalan, a manna és az egyiptomi „húsosfazék-lelkület”, az Úrnak asztala és a pogányok áldozata. A további – most már újszövetségi – részletekről nem tudunk igazán, mert nem rendelkezünk a körülmények pontosabb ismeretével. Tény az, hogy az úrvacsorával való visszaélés volt az egyik terület, ami bomlaszthatta a gyülekezet egységét és a Krisztussal való kapcsolatát.

A HALÁLOS BŰN

A sákramentumok szentségtelen használatának következménye volt a halál a pusztában, de a korintusiaknál is. Mindkét beszámoló arról beszél, hogy némelyek meghaltak (1Kor 10,5 és 11,30). Angol írásmagyarázók az *apotnéken* (11,30) görög szó jelentésére hívják fel a figyelmet. „Alusznak sokan” – írja a Károli fordítású Biblia. „Meghaltak sokan” – fordítják mások, és a halálos bűnt emlegetik, ami szerintük olyan bűn, aminek következtében Isten kiemeli a földi pályáról az embert, mivel ott már sok kárt okozott és még több kárt okozna. (Eszert az „halálos bűn” kifejezés nem a

Szentlélek elleni bűnt jelenti.) Az angol-szász teológiai irodalomban bukkan fel gyakran ez az értelmezés. E felfogás szerint Ananiás és Szafira is az ún. halálos bűnt követte el: vagyis olyat tett, aminek következménye a halál lett (Csel 5,1-11). Isten, az élet és halál Ura gyakorolhat ilyen ítéletet. Ez persze nem jelent szükségszerűen örök kárhozatot, csak kiiktatást. Az engedetlen hívőket kezeli így az Úr. Ember nem férhet hozzá ennek indoklásához, sem példát nem állíthat fel ebből, mert minden embert másként kezel az Úr. Ám egy biztos: nem szabad az engedetlenséggel túlfeszíteni a húrt. Istennek vannak eszközei az engedetlen, komoly bűnben élő hívők nevelésére vagy kézbe tartására. A korintusi gyülekezetben olyan botrányos volt az úrvacsorával való visszaélés, hogy egyesek már emiatt meghaltak.

Seibel komolyan számol annak lehetőségével, hogy a korintusi agapéba és úrvacsorázásba belekeveredtek olyan elemek, amelyeket a pogány bálványiszteleteken is gyakoroltak. A szerző szoros összefüggést lát az 1Kor 10,16-22. verseivel, ahol arra figyelmeztet Pál, hogy nem ihatják az Úr poharát és az ördögök poharát, nem lehetnek az Úr asztalának és az ördög asztalának vendégei. Ez valóban

kihívta Isten haragját³. A mi úrvacsorai gyakorlatunk során is sok babonás, pogány elem található a lelkekben, amit talán sokan nem említenek meg, de végiggondolják és átérzik azt. (Hangsúlyozom: ez nem a református úrvacsorázásból fakadó hibalehetőség⁴.) Tapasztalhatnak vérmisztikát, mágikus gyógyulást, titkos átváltozásokat – persze mindez a római katolikus misében pedig még erőteljesebben, hivatalosan is megfogalmazva és a Szent Hagymány által támogatva. (Lásd: bolsenai csoda – a Krisztusnak Oltáriszentségben vérző testétől átitatott kendő; a ferrari misztikus esemény – az Oltáriszentségből a kápolna mennyezetére fröccsenő vérsugár⁵ stb.).

Ha nem biológiailag haltak is meg Korintusban, akkor is szomorú a következmény: lelkileg haltak meg. Vagy – talán enyhébb fordításban – elaludtak. Ebben az esetben így fordítható: és alusznak sokan. Mert ez lelki alvás, amiben veszélyes benne maradni. Az ellenség altat el minket, hogy szabadon rabolhasson a gyülekezetben. Tehát az Úrvacsorával való visszaélés lehetőséget ad az ellenségnek arra, hogy kárt okozzon és bomlasszon Isten népe között. Ezért nagy kérdés ez, és emiatt kell megvizsgálnunk a címben felvetett kérdést: ki él méltatlanul az Úrvacsorával?

AZ ÚR TESTÉT?

Pál apostol feddésnéként mondja, „... mivelhogy nem becsüli meg az Úr testét. Ezért van ti köztetek sok erőtlenség és betegség, és alusznak sokan.” (1Kor 11,29-30 – Károli ford.)

Első olvasatra megértjük a helyzetet. Itt Krisztus testéről, a gyülekezetről van szó: a szövetség népéről, és annak legszentebb pillanatairól, amikor az Úr kétszeresen beszél nekik a titkok titkáról, engesztelő áldozatáról, amelyhez csak a beavatottak kerülhetnek közel, ti. azok, akik belekeresztelkedtek ebbe a csodálatos Krisztus-testbe a Szentlélek által: „egy Lélek által egy testté keresztelkedtünk meg” (1Kor 12,23).

Ezt a testet nem becsüli meg az, aki az Úrvacsorával helytelenül él. És annak vérének sem becsüli meg, amely a szövetség vére. A vér egyértelműen áldozatot jelent, ennek lebecsülése a Zsidókhoz írt levél szerint nagy veszélyt, komoly

büntetést helyez kilátásba, az ítéletnek valamiféle rettenetes várását, ami megemésztí az ellenszegülőket. A mi Istenünk pedig megemésztő tűz (1d. Zsid 10,29-31).

Aki ezt teszi, valójában nem úrvacsorázik, mert semmi sem valósul meg számára annak lelki tartalmából. A szent titkokhoz hit nélkül el nem juthat. Amiben kárt vall, az pedig nem szokatlan számára, hiszen csak azt a kárhozzátást nyeri el, amiről már eddig is tudott. Ez amúgy sem új számára, mert – mivel még bűneiben él – úgymint eleve kárhozzátva van (Jn 3,18). A novum, az új elem ebben a hibás használatban az egész gyülekezet bevonása a kárhozzátásba: a Krisztus-test méltatlanná tétele. Mármost nem annyira a kenyéré és boré (hiszen azok pusztán szimbólumok, lényegük állagukban megmarad, nem alakul át – 1Kor 11,26),

FÜLE LAJOS
A MEGBOCSÁTÁS ASZTALÁNÁL

Sokan hallhatták már, sokat,
hogy JÉZUS értünk vérről áldoz,
s fáradhatatlan' hívogat
a megbocsátás asztalához.

Kiket bűnöknek terhe nyom,
lerakhatják ott mindörökre,
és örvendezhet mind nagyon,
akit az ÚR kegyelme főd be.

hanem annak meg nem becsülése, amit azok ábrázolnak: magának Krisztus teste és vére valóságának megbecsülésének. Méltatlansága által lesz besározva Krisztus valóságos teste, illetve annyi, ami a földön ebből elérhető: a szent szimbólumok, a jegyek, de a gyülekezet maga is. Mert Krisztus mennyben levő testéhez ember úgymint fér hozzá, azt Saulus sem tudta elérni és megsebezni, hiszen az már sebezhetetlen, másfelől elérhetetlen messzeségben van tőle. Ami Krisztus testéből elérhető, az sebezhető, ti. a földön élő, szenvedő, nagyon is törékeny gyülekezet. Annak lehet ártani méltatlan cselekedettel. S amint a damaszkuszi úton tomboló Saulus a földön élő testet bántotta, és annak feje (Krisztus) kiáltott a mennyből („Saul, Saul, mit kergetsz engem?!” Csel 9.),

úgy kiált ma is megdicsőült helyéről Krisztus, miközben a földön élő, őt imádó gyülekezetet méltatlanság éri, lelkieken megsérül és tagjaiban szenved: Miért teszed méltatlanná az úri szent vacsorát? Egyéni tetteidnek közösségi vonatkozása van. Figyeld meg, nemcsak rólad van szó, másokról is! A bűn egyéni és közösségi kapcsolata több történetben is megnyilvánul: gondoljunk Ákán esetére, és ennek közösséget sújtó következményére (Józs 7.)! Emlékezzünk Dávid bűnére és az azt követő polgárháborúra (2Sám 12,10), vagy a népszámlálásra és az egész népet sújtó döghalálra (2Sám 24)! Ezek ugyan nem sakramentális tévedések voltak, de mégis a bűnnek az egyénről a közösségre kiterjedő hatását mutatják.

A MENNYORSZÁG KULCSAI

Reformátoraink az Úrvacsorával való éléskor a fentieket vették figyelembe, és az Úrvacsorától eltiltást használták az egyházfegyelemben. Ez volt a kulcsok hatalmával való élés. Erről ír a Heidelbergi Káté 85. kérdés-felelete:

„Mi módon nyílik meg és zárul be a mennyország a keresztyén egyházfegyelem által?

Oly módon, hogy Krisztus parancsolatából azok, akik jöllehet névleg keresztyének, de nem keresztyén tant és életet folytatnak, miután egynéhányszor atyafiságosan intést kaptak, de tévelygéseikkel és bűneikkel fel nem hagynak, az egyháznak, vagy azoknak bejelentetnek, akiket az Anyaszentegyház arra rendelt. És ha intésükre sem térnek meg, akkor azok a szent sakramentumoktól való eltiltás által kirekesztik őket a keresztyén gyülekezetből, és így Isten maga is kizárja őket Krisztus országából. De ha igazi megjobbulást ígérnek, és azt megbizonyítják, mint Krisztusnak és az egyháznak tagjai ismét visszafogadhatók.” (Tavaszy ford. – Internet)

Nemcsak Péternek, hanem az összes tanítványnak adta az Úr a nyitott, vagy bezárt menny meghirdetését (Jn 20,23). Ezáltal a bűnös, vagy a megtérő bűnös számára nyilvánvaló, hogy hova tartozik. Ezt minden hívő gyakorolhatja. Az egyházfegyelem gyülekezeti használatánál szükség van mégis egy lelki vezetőre, aki a kulcsot forgatja. Egyházunknál, gyülekezeteinknél a lelki-

pásztor személye van erre elhívva (Mt 18,15-17).

Akik a kulcsok hatalmával élnek, jól teszik, ha vigyáznak a kulcs forgatásával. A kizárás (eltiltás) csak a megtérni nem akaró, a bűnbánat jeleit egyáltalán nem mutató bűnösökre alkalmazható. A bűnei miatt nyugtalan, még megtérni nem tudó, de arról komolyan gondolkodó bűnöst ne tiltsuk el a szent jegyekről, mert Isten felhasználhatja a hirdetett és kiábrázolt Igét: Lelke alkalmazhatja azt a bűnös lelkiismeretének olyan mérvű ébresztésében, hogy végül odaszánja magát Krisztusnak. S ki tudja a léleknek ezeket a harcait kívülről felismerni? Ez vonatkozik a nagyegyházi gyakorlatra is, amikor olyanok is járulnak a szent vendégséghez, akikről nem tudjuk, hogy hívők-e. Természetesen most ne a nagy, durva bűnökben élőkre gondoljunk, hiszen ott a törvény, majd az evangélium hirdetése az eszköz arra, hogy a bűnös feleszméljen, megtérjen és hitre jusson. Tulajdonképpen minden esetben az lenne a normális, hogy az ember hitre jut, és úgy járul az Úr asztalához, hiszen, mint láttuk, csak akkor úrvacsorázhat igazán, ha hittel veszi magához a szent jegyeket. Különbözőben vagy nem történik semmi, vagy ítéletet és kárhozatást vesz magához, mert nem becsüli meg az Úrnak testét.

A kulcsok hatalmát akkor használjuk, ha nyilvánvaló bűnben él egy ember, és abból nem akar kijönni.

Az úrvacsorától való eltiltásról soha ne egymagában határozzon az ember, hanem az mindig közösségi döntés eredménye legyen. Hiszen a Krisztus-test (a gyülekezet) kell, hogy tiltakozzon, amikor méltatlanság éri. És ugyanezek a testvérek álljanak majd a megtért bűnös mellé, amikor – a bűnbánat és megjobbulás után – visszafogadják őt.

MIKOR MÉLTATLAN TEHÁT AZ EMBER AZ ÚRVACSORAVÉTELRE?

1. Ha nem tartja szent vacsorának azt, amit az Úr megkülönböztetett minden más étkezéstől, vagyis profán, közönséges étkezésnek tartja, mint bármi más (korintusi eset: 1Kor 11,20-22);

2. ha nem csak az Úr engesztelő halálában bízik, hanem amellet másban is, pl. azt gondolja, hogy saját jócselekedetei és érdemei is hozzájárulnak a bűnbocsánat elnyeréséhez;

3. ha babonás elképzelései vannak az Úrvacsorával kapcsolatban: azt hiszi, hogy azokban Krisztus vére és teste valószínűleg van jelen, és ezek a szent jegyek mágiikus erőt képviselnek (Néhány morzsát hazaviszek, az majd meggyógyít, vagy: sokat iszom, mert sok bűnöm van);

4. ha azt hiszi, hogy ezzel a cselekedetével (ti. hogy úrvacsorázik) megengeszteli Istent (jócselekedet-gyűjtés);

5. ha nem úgy él vele, amint az Úr megparancsolta: csak egy szín alatt veszi magához. Tehát csak a kenyeret és a bort nem. Jézus a kenyeret és a bort is odaadta a tanítványoknak (1Kor 11,26: „valamennyiszer eszitek... és isszátok”);

6. ha köztudott, nyilvános, megbotránkozató bűnökben él, és így megszentelteleníti a szent sákramentumot és az egész gyülekezet szent közösségét;

7. ha Isten elhozta egy bűnét megtérésre, de ő azt mondja magában: ez nem bűn, ebből nem akarok megtérni;

8. ha Krisztus áldozatán kívül más személy közbenjárásában is reménykedik (Mária, szentek);

9. ha azt hiszi, hogy az Úrvacsora áldozás (Krisztus halálának megismétlése, amit a pap eszközöl). Ezzel megtagadja Krisztus egyetlen gólgotai áldozatát, mert azt elégtelennek tartja, mint amit meg kell ismételni; ezzel ellentétben mondja a Biblia, hogy Krisztus már egyetlen gólgotai áldozatával örökre tökéletessé tette a megszentelteket (Zsid 10,14). Ha ezt mégis meg kell ismételni, akkor Krisztus halála nem elegendő, és ő nem igazi Megváltó. Az áldozás ismétlése azt fejezi ki, hogy az áldozatot bemutató pap és a mögötte levő egyház a megváltás véghezvivője.

10. Ha csak akkor úrvacsorázik, amikor a tökéletesek között érzi magát. Nos, nincs tökéletes gyülekezet. Az úrvacsorát az Úr a tökéletlen, bűnös halászoknak és gyáva, megfutamodó, értetlen tanítványoknak adta. Olyanoknak, akiknek éppen az Úr szabadítására volt szükségük.

MIKOR ÉL AZ EMBER MÉLTÓKÉPPEN AZ ÚRVACSORÁVAL?

1. Ha élő hite van. Enélkül csak külső, igazából megérthetetlen cselekedet, egyszerű evés és ivás történik. Ezért

mondta Ágoston: Ne készítsd fogadat és hasadat, higgy és már ettél (igazán úrvacsoráztál)!⁶;

2. ha Isten szövetségében él, ami szükséges, hiszen az Úrvacsora az Istennel való szövetség jele és pecsétje;

3. ha bánkodik bűnei miatt és szeretne megváltozni;

4. ha reménységét egyedül Krisztus engesztelő halálába helyezi;

5. ha élő kapcsolata van Jézus Krisztussal, és boldogan veszi ennek megerősítését;

6. ha örvend a szentek közösségének, ti. hogy más hívőkkel együtt részesülhet a szent vendégségben;

7. ha vágyakozik a Krisztussal való még teljesebb közösségre, és így készül arra, hogy egyszer majd a Bárány menyegzőjén is részt vehet (Lk 14,15), és együtt lesz Jézussal az Atya országában (Mt 26,29).

Alföldy-Boruss Dezső / Budapest

* * *

Lábjegyzet:

1. Alexander Seibel, Gemeinde Jesu endzeitlich unterwandert, Wuppertal-Elberfeld 24. o. kk és 37. o. kk.;

2. Adolf Lampe, Prédikációk német nyelven. Emlékezetből: Ráday Könyvtár;

3. Alexander Seibel, Gemeinde Jesu endzeitlich unterwandert, Wuppertal-Elberfeld 35. o.;

4. Ez a megjegyzés nem vonatkozik a többek által használt új liturgiáskönyvre (1985), mert bizony abban erősítést nyer több babonás elképzelés.;

5. Római Katolikus Kalendárium, 2001. Ferrara 1171, Bolsenai csoda 1330;

6. Ozoray Imre, Az Krisztusról és az új egyházáról, esmét az Antikrisztusról és az új egyházáról 1546 Krakkó, Kálvin János Társaság 2002. 125. o.

* * *

Irodalomjegyzék:

– Adolf Lampe, Prédikációk, (német nyelven). Emlékezetből: Ráday Könyvtár

– Christoph Stehelin, Catechismusi Házikints Kolozsvár, 1752.

– Alexander Seibel, Gemeinde Jesu endzeitlich unterwandert, Wuppertal-Elberfeld 24. o. kk. és 37. o. kk.

– Ozoray Imre, Az Krisztusról és az új egyházáról, esmét az Antikrisztusról és az új egyházáról 1546 Krakkó, Kálvin János Társaság 2002. 125. o.

– A Heidelbergi Káté, Bp.1989.

ÍGY KEZDŐDÖTT...

Tovább folytatjuk Egyetemes és egyedi címmel elkezdett sorozatunkat. Az Így kezdődött... cím alatt megjelenő bizonyítékok nem a megérkezésről szólnak, hanem inkább az elindulásról. Célunk, hogy olvasóinkkal együtt csodálkozhassunk rá Isten útjainak, eszközeinek kimeríthetetlen gazdagságára, és meglát-hassuk azt is, mennyire fontos, hogy azok, akik már megismerték őt, készek legyenek megtenni azt a keveset, ami másokat továbbsegíthet a megismerésben.

*

Katolikus családban nőttem fel. 14 éves koromig gyakoroltam vallásomat – szülői akaratra. Mivel nem jelentett számomra semmit, teljesen elhagytam ezt az utat. Éltem a magam „szabad” életét. Férjhez mentem 22 éves koromban, 2 fiút szültem. A házasságom siralmas volt. Férjem mindenben magamra hagyott, s nekem egyre jobban fogyott az erőm. Depressziós lettem, kórházba kerültem többször is. 10 év házasság után elváltunk, de a depresszióm megmaradt. Sem az orvosok, sem a család nem tudott segíteni rajtam. Egyszer a kórházi ágyon eszembe jutott, talán Isten tud segíteni rajtam. Rövid fohással fordultam hozzá. Ettől kezdve esténként imádkoztam. Amikor hazakerültem, kezdtem templomba járni. Szorgalmas látogatója lettem a miséknek. Több római katolikus templomot is felkerestem, s kétségbeesetten kerestem Istent, s az ő erejét. Nem találtam sehoh, pedig 3 évig próbálkoztam. Egy nyáron (1989-ben) keresztelezőn vettem részt, unokatestvérem gyermekét keresztelték. A helyszín egy református templom volt Budapesten. A keresztelező előtt igemagyarázat volt. Sohasem hallottam még ilyen beszédet, annyira megfo-

gott. Éreztem, itt meg fogom találni Istent, s megtudom majd, kicsoda ő, s ki vagyok én. Rögtön elkezdtem ebbe a gyülekezetbe járni, bibliórákra is. Ittam minden szavát az ott elhangzottaknak. A keresztelező augusztus végén volt, szeptemberben pedig evangélizációs hét kezdődött, ahová mindennap elmentem. Szomjúságom egyre erősebben jelentkezett, de egy nagy bűn terhelt, amiről tudtam, nem egyeztethető össze a templomba járással. Egy nős férfival volt kapcsolatom. Próbáltam ellenállni, egy idő után csak beszélgetni voltam hajlandó velem. Egy évig ment ez így, de ekkor már a testi vágy annyira eluralt, hogy egyik beszélgetésünk után döntöttem magamban: engedek az unszolásának. Neki még nem mondtam ki az igent, de magamban, belül már igen. E beszélgetés után készültem ismét a gyülekezetbe, a csütörtök délutáni alkalomra. A villamoson végig feszült és ideges voltam, hogy miért is megyek templomba, ha tudatosan döntöttem egy nagy bűn mellett. Ott voltam azért az alkalmon, de semmire nem tudtam figyelni, annyira járt az agyam. Próbáltam erőltetni, hogy figyeljek oda, ha már ott vagyok. Egyszer csak ezt hallottam: „megmérettél és könnyűnek találtattál” (Dán 5,27). Csak ennyit hallottam, de ez úgy szólt, mintha Isten állt volna előttem, és rám mutatott volna. Ez nekem szólt, CSAK NEKEM. Én pedig magamban igazat adtam neki: nincs egy körömpiszoknyi jó sem bennem. De én már nem akarom az eddig folytatott életem élni, mert bűneim agyonnyomnak. Az eszemmel tudtam, hogy azt a férfit sem akarom, csak egyszerűen nem tudok tőle elszakadni, nemet mondani neki. És hirtelen felragyogott a keresztelező értelme: az én

bűneimért halt meg Jézus. Lerakhatok minden terhet a keresztelező alá, s ő adhat egy új, tiszta életet. Addigi múltamat és jövőmet a kezébe tettem imádságban. Megvallottam, hogy hiszem azt, hogy csak ő tudja mitől leszek boldog, s tőle várom, hogy mutasson utat, s én csak azt akarom tenni, amit ő helyesel. Amíg csendben imádkoztam, vége lett az istentiszteletnek. Ahogy kimentem a templomból, ismeretlen békességet éreztem. Teljesen elmúlt a nemrég még oly erős zaklatottságom. Akkor még nem ismertem a Bibliát, ezért nem tudtam, hogy ez az a békesség, amit ő ígér igéjében. Ez 1989. október 12-én történt, egy hónappal az evangélizáció után.

A második csoda az volt, hogy estétől egészen reggelig aludtam. Ezt megelőző időben évekig nem tudtam elaludni, ha sikerült is, többször felébredtem, álmatlanul forgolódtam.

A harmadik csoda: másnap a munkahelyről hazamenet sietett utánam az a bizonyos férfi (kollégák voltunk), hogy együtt menjünk. Egy ideig ugyanazon az útvonalon kellett utaznunk, de most a kapuban közöltem vele, hogy nekem másfelé van dolgom, s elindultam az ellenkező irányba. Kaptam erőt nemet mondani, ami azelőtt soha nem sikerült. Azóta járok Jézussal, azóta nyílt meg a Biblia előttem, és értem is, amit olvasok.

Külön ajándék még az is, hogy két kamasz fiam – látva életem nagy változását – egy éven belül szintén megtértek. Hívő lányokat vettek feleségül, s feleségükön kívül más lánynak sosem udvaroltak. Isten hét unokával ajándékozott meg általuk.

K. Á.

MIT JELENT KRISZTUSHOZ TARTOZNI?

Az új életet kapott ember Isten szabaddítását két területen tapasztalja: szabaddítás a legfőbb gonosztól, és részesülés a legfőbb jóban. A legfőbb jó pedig maga Krisztus. Így a hívő ember hit által tagja Krisztusnak, és részese az ő felkenetésének. „Ő fejünk, mi néki tagja, ő a fény, mi színei. Mi cselédek, ő a gazda, ő miénk, övéi mi.” (395. dicsé-

ret). Jézus Krisztushoz tartozva mind-abbban részünk van, amit csak őáltala és ővele együtt adhat Isten (Rm 8,32). Ahogy hitvallásunk utal rá: „minden ő javaiban részem van” (Heidelbergi Káté 75. kérdés-felelet).

E javakból most emeljünk ki egyet: Krisztushoz tartozni egyet jelent az ő népéhez tartozással. Azért is kell foglal-

koznunk ezzel a kérdéssel, mert egyre többször találkozunk azzal a vélemény-nyel, amit valaki, akit hívtam a gyülekezetbe, így fogalmazott meg: ő a láthatatlan egyházhoz akar tartozni. Csendben megjegyeztem: a gyermekek is örülnének, ha láthatatlan iskolába kel-lene járni, és az éhes ember sohasem lakna jól a láthatatlan hűtőszekrényből!

A láthatatlan egyház a látható gyülekezetekben válik láthatóvá (Mt 18,15-20; Rm 16,5-15; 1Kor 14,33 stb.). A Biblia nem ismer olyan keresztyéniséget, amely csak a hívők láthatatlan egységét hangsúlyozza (1Jn 4,20-21; Zsid 10,25). Sokan úgy gondolják, hogy nem szükséges gyülekezethez tartozni, elég, ha hisznek, imádkozni otthon is tudnak. Gyülekezet nélkül azonban nem lehet hívő életet élni. Mások felváltva járnak ide-oda, esetleg más felekezet templomába is, mondván: „Ott is Krisztust hirdetik”. Megkérdeztem az egyik így vélekedőtől: És melyik Krisztust? Csodálkozására megjegyeztem: Nem azt mondta a mi Urunk, hogy sokan jönnek majd az ő nevében (Mt 24,5)? „Mert hamis krisztusok és hamis próféták támadnak” – mondja az övéinek – „hogy elhítség, ha lehet, a választottakat is” (Mt 24,24). Mások a mai kor divatja szerint nem akarnak elköteleződni a gyülekezeti tagságot vállalva, sem hitvallást nem akarnak tenni, szerintük elég, ha „hisznek”. Még megdöbbenőbb az a tény, hogy egy közösség lelkészei már az interneten keresztül is végeznek keresztelest. Lehet interneten úrvacsorázni, sőt „online-templomok” épülnek virtuális gyülekezeteknek. (A virtuális szó jelentése: látszólagos, nem valódi. A virtuális gyülekezet tehát nem valódi gyülekezet!)

Nem vagyunk maradiak, konzervatívok, amikor azt mondjuk Jézus örök Igéjével: „... mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük” (Mt 18,20). Ezért, aki teheti, az ne tévén vagy rádióan keresztül nézze, hallgassa az istentiszteletet, főként ne úgy – bár némelyek dicsérendő dolognak tartják –, hogy minden felekezet istentiszteletét megnézi, miközben a saját gyülekezetében nincs jelen! Életem egyik legnagyobb ajándéka, hogy Isten nemcsak Krisztusba helyezett, hanem az ő népe soraiba is betagozt. Sokakkal együtt vallhatom: „Mely minket egyesít, szent a kapocs nagyon, a testvérszívek kapcsa itt az égivel rokon” (128. Hallelujah). Már gyermekkoromban hálás voltam gyülekezetünk hitben járó idősebb tagjaiért, azért, hogy ismerhettem és szerethettem őket, és ők engem. Évtizedek múltán is sokszor sírva borultunk egymás nyaká-

ba, amikor néha-néha találkoztunk. Az előző gyülekezet, ahol szolgáltam, szintén meleg fészke volt a hívőknek. És új szolgálati helyünkön is azért érezzük magunkat otthon, mert Isten népe van jelen. Nem azért voltam és vagyok tagja a lelki népnek, mert lelkipásztor vagyok, hanem azért, mert Krisztusnak vagyok tagja! Ha valaki házasságot köt, nemcsak a társát kapja, hanem vele együtt a családját is. Krisztussal együtt kapjuk az ő családját is, amely a hívő nép. Külföldön járva is többször megtapasztaltuk a hívő testvérek segítőkészségét, még olyanokét is, akikkel soha nem találkoztunk azelőtt, csak tudtunk egymásról, de éreztük, hogy „egy nép és egy sereg” vagyunk (392. dicséret).

FÜLE LAJOS: ÉKESSEGEK

Ó, mennyi, mennyi különb testvér!
Az ÚR él bennük száz alakban.
Ékességek a KRISZTUS testén:
az Egyházban, mi – láthatatlan.

Nézzünk néhány bibliai utalást erre! Mózesről olvassuk: inkább választotta az Isten népével való együttnyomorgást (Zsid 11,25). Elutasított egy zavartalan, kényelmes, sikeres életet, és elkötelezte magát Isten népe mellett. Nem könnyű, de áldott életet élhetett a „VAGYOK” küldötteként és az ő népéért. Vagy emlékezzünk Ráhábra, aki befogadta a kémekeket, és csatlakozott Isten népéhez. Még szebb példa Ruthé, aki hitvallásként mondja: „néped az én népem, és Istened az én Istenem!” (Ruth 1,16) Nemcsak Izráel Istenéhez akar tartozni, hanem az ő népéhez is. Nemcsak Istent fogadja el, hanem az ő népét is. Zakariás könyvében olvassuk: „tíz ember is belekapaszkodik egy zsidó férfiba... és azt mondja: Hadd menjünk veletek, mert hallottuk, hogy veletek van az Isten!! (Zak 8,23). Nem olyan bizonyágtévő életet kellene élni ma is, hogy sokan lássák, hogy velünk van az Isten, és közénk kívánjanak tartozni?

Isten népe szent nép, tehát elkülönített (1Pt 2,9-10), valahonnan kihozott és valahova bevitt nép (Kol 1,13-14). A hívők nemcsak Krisztushoz tartoznak, hanem egymáshoz is. Mint bárányok, nemcsak a Pásztorhoz, hanem a nyájon belül egymáshoz is kötődnek. Pál azt

mondja: „legyetek az én követőim, mint én is Krisztusé” (1Kor 11,1). Vagyis: nem csak Krisztushoz csatlakoztok, hanem énhozzám is! Úgy kell ezt elképzelnünk, mint egy vasúti szerelvényt: a vagonok a mozdonyhoz vannak kapcsolva, de ugyanakkor egymáshoz is. A vagon önmagában tehetetlen. De ha van összeköttetés a mozdonyal, mozgásba lendül, elindul és célhoz ér. Krisztussal való kapcsolatunknak is így kellene működni, hiszen nála nélkül semmit sem cselekedhetünk. Egyszer láttam egy pályaudvaron, hogy a vonat elindult, a szerelvények egy része pedig ott maradt a helyén, nem mozdult. Csupán azért, mert két kocsi közt nem volt kapcsolat, nem kötötték őket össze. Akinek az élete nincs összeköttetésben a testvérekkel, a közösséggel, annak valószínűleg az Úrral sincs kapcsolata. Nem csoda, ha nem lendül mozgásba, ha nem siet a misszióba. Vagy gondoljunk a pünkösdi történetre! Péter hirdeti az Igét, több ezren megtérnek, és ezt olvassuk róluk: csatlakozott hozzájuk azon a napon mintegy háromezer lélek. Nemcsak megtértek, hanem csatlakoztak az apostolokhoz, a gyülekezethez. Pál a megtérésekor Anániástól kap segítséget, akinek ugyan vannak fenntartásai, de az Úr meggyőzi, ő elmegy hozzá, és már így szólítja meg: Saul, atyámfia, az Úr küldött engem. Az ellenségből atyámfia lesz. Aztán elvezeti a testvérekhez, a gyülekezetbe. Komoly tanítás ebből számunkra az egymás el- és befogadása. Pál apostol leveleiből később is árad az egymással való kapcsolat fontossága, szentsége, lehetősége, áldása, vagy a megromlott kapcsolatok helyreállításának szükségessége. A Filemonhoz írt levélben pl. nemcsak a címzett Jézus iránti szeretetéről és hitéről tesz említést, hanem arról is, hogy ez „minden szentek”, tehát a hívő testvérek irányában is megvan benne. Sőt, még tovább megy: „sok örömünk és vigasztalásunk van a te szeretetedben, hogy a szentek szíve megvidámított teáltalad, atyámfia” (Filem 5. 7. v.).

Hogyan éljük meg ezt a lelki egyiséget? Milyen áldásai vannak ennek? Káténk arra int minket, hogy minden egyes tag egymás javára kell, hogy fordítsa Istentől kapott ajándékait. Nem mondhatja egyik tag a másikkal: nincs

(folytatás a melléklet előttről)

rád szükségem! Sőt, még a test kicsiny vagy erőtlennek látszó tagjai is igen szükségesek (1Kor 12,22)! Ilyen figyelmeztetéseket, felszólításokat olvasunk az Igében: Szeressétek egymást! Szolgáljátok egymást! Építse egyik a másikat! Ne a magunk hasznát nézzük, hanem a másét is! Tanítsátok egymást! Intsétek egymást! Vannak feladataink, amit csak a gyülekezeti közösségben élhetünk meg.

Isten nem azért ad testi-lelki ajándékokat az övéinek, hogy azzal csak a maguk javára legyenek, hanem, hogy azokat egymás javára is fordítsák. Például így gyűjtöttek az első keresztyének adományt a jeruzsálemi szegényeknek. „E mostani időben a ti bőségetek pótolja azok fogyatkozását, hogy azok bősége is pótolhassa a ti fogyatkozásokat, hogy így egyenlőség legyen” (2Kor 8,13-14). Az első gyülekezekről azt olvassuk, hogy „szűkölködő nem volt közöttük”. Nem azért, mintha mindenki gazdag lett volna, hanem azért, mert megosztották javukat egymással.

Az Ige megkülönbözteti az általános szeretetet az atyafiúi szeretettől, jelezve,

hogy magasabb szintű szeretet köt össze az atyafiakkal, mint a hitetlenekkel (1Jn 5,1-2). A gyülekezet hitéletünk színtere, ahol a Krisztusban való életet megélhetjük, abban növekedhetünk, erősödhetünk, ahol figyelnek ránk, és ha kell, intenek, ill. a hitben gyengébbek felé gyakorolhatjuk is mindezeket. „Mind-egyikünk tudniillik az ő felebarátjának kedvezzen, annak javára és épülésére” (Rm 15,2). Az együttélésnek vannak szabályai, amelyet a világi közösségekben a házirend szabályoz, a gyülekezetben pedig az Isten Igéje (vö.: Ef 4).

Pál őszintén szól ennek a lelki közösségnek a problémáiról is: gondoljunk az első Korinthusi levél megírásának okaira! Az egyikről így olvasunk: „megtudtam, testvéreim, hogy vizályok vannak közöttetek” (1Kor 1,11). az előző versben ezért figyelmezteti őket: „mindnyájan egyféleképpen szóljatok, és ne legyenek közöttetek szakadások, hanem legyenek ismét egy értelmű és azonos véleményen”.

Hogyan éljük meg a hétköznapiakban a Krisztushoz tartozást? Értékeljük-e, ha van közösségünk? Egyik kedves, már az Úrhoz költözött testvérünk a faluban egyedül volt az Úré. Mindig

elmondta, hogy legjobban a közösség hiányzik neki. Nagy öröme volt, amikor a közelben járó atyafiak meglátogatták. Gyülekezetünkben súlyos beteg testvérek mentek haza nemrég. A hívő testvérek példamutató módon szervezték meg látogatásukat, gondozásukat, ellátásukat. Nagy bizonyágtétel lehetett ez a kívülállók felé.

Ma egy individualizálódó világban élünk, amikor az emberek el- és bezárkóznak. Mindent csuknak, a TV vagy a számítógép a társaságuk. Egyéni érdekek lesznek hangsúlyosak, önző módon élnek, magukat különbnek tartva a másikkal. Mi az egymáshoz tartozás megélésével is bizonyágot tehetünk, hiszen az a vágyunk, hogy igaz legyen a 395. dicséretben énekelt példa: „a világ meglátja végre, hogy tanítványid vagyunk”. Vajon el lehet-e mondani rólunk is, amit az első keresztyénekről: mennyire szeretik egymást! Ez csak úgy lehetséges, ha azt is elmondhatják rólunk: mennyire szeretik Krisztust! Azt a Krisztust, aki érettünk meghalt és feltámadott, aki országa népévé tett bennünket, aki „megőríz, megvéd, s bőségesen elég elérni otthonunk.”

Horváth Géza / Budapest

EGYHÁZ VAGY KÖZÖSSÉG?

Ha egy fél mondattal akarnám megválaszolni a címben feltett kérdést, akkor azt mondanám: Közösség az Úrral és egymással az Egyházban...

Ma, amikor egyre többször hallunk arról, hogy gyülekezeteink tagsága fogy, miközben új, kis egyházak, közösségek születnek, komolyan fel kell tennünk ezt a kérdést önmagunknak is: népegyházban kell élnünk? Kell nekünk az ún. népegyház, vagy inkább más kellene? Szemben áll egymással a népegyház és a közösség? Ha nem érzem jól magam az egyházban, ez azt jelenti, hogy nincs ott a helyem, és el kell mennem onnan?

Ezeket a kérdéseket azonban nem az érzéseink és természetünk elvárásai alapján kell eldöntenünk. Ahhoz, hogy jó választ adjunk, szükséges szem előtt tartanunk a Bibliát, hitvallásainkat, és reformátoraink tanítását. Természetesen mindig ott kell, hogy legyen bennünk a jobbra taníttatás készsége is, amennyi-

ben az új korok új helyzetei újra át gondolt válaszokra várnak.

Valaki egyszer megkérdezte a hallgatóságot: Mi az egyház, és kik annak a tagjai? A hívő emberek természetesen azonnal rávágták: – Azok, akik Jézus Krisztust elfogadták személyes Megváltójuknak.

A kérdező továbbra is kíváncsi volt: Igen, és még kik? A hallgatóság elbizonytalanodva hallgatott. A helyes válasz szerint azok is, akik most még távol vannak tőle, vagy talán a gyülekezeteinknek csak a perifériáján élnek, akiket majd ezután fog megszólítani Isten. Az egyház nem velünk kezdődött és nem velünk végződik. Nem csak az általunk megismert és megszeretett emberek a tagjai, hanem akiket az Úr kiválasztott, elhívott, vagy ezután fog elhívni, s akiket mindvégig megőríz.

A Heidelbergi Káté gyönyörűen megfogalmazza: „Mit hiszel a közönséges

keresztyén anyaszentegyházról? *Felelet:* Hiszem, hogy Isten Fia a világ kezdetétől fogva annak végezetéig az egész emberi nemzetségből Szentlelke és Igéje által magának az igaz hitben megegyező, örökéletre elválasztott sereget gyűjt, azt oltalmazza és megtartja; és hiszem, hogy ennek a seregnek én is élő tagja vagyok, és mindörökké az maradok.”¹

Tehát az egyház Isten műve, alkotása, amit a világ teremtése előtt elhatározott, amit Jézus Krisztusra, mint egyetlen alapra, fundamentumra épített (1Kor 3,11), s amelyet felépít és megőríz a világ végezetéig (1Pt 2,5; Ef 2,20-22).

„Ezek mind egy ország polgárai, ugyanazon Úr és ugyanazon törvények alatt élnek és minden áldásban egyaránt részesülnek. Ezért nevezte ezeket az apostol a szentek polgártársainak és az Isten cselédeinek (Ef. 2:19), szenteknek nevezve a földön élő híveket, akiket

Isten Fiának vére megszentelt (1 Kor. 6:11). Bizonyára ezekre kell értenünk az Apostoli hitvallás ama cikkelyét: „Hiszek egy közönséges keresztyén anyaszentegyházat, szenteknek egyes-ségét”.²

Címünket vizsgálva – egyház, vagy közösség – azt látjuk, hogy ez egyáltalán nem új, vagy nem csupán itt-ott felmerülő kérdés. Aki ilyen, ún. izgalmas kérdésekkel (kit kereszteljünk, kinek adhatunk úrvacsorát, szükség van-e az egyházra stb.) találkozik, annak ajánlom, hogy vegyen kézbe egyháztörténeti könyvet, és alázattal tanulmányozza azt.

Luther például úgy érezte, hogy hiányzik a reformáció egyházából a valódi lelki élet, nem élnek igazi keresztyén életet, és valami módon a fegyelmezést is be kell vezetni. Egy olyan egyházi magban gondolkozott, akik alkalmasak lennének az úrvacsorával való élésre és egy belső közösség gyakorlására. Bár erősen foglalkoztatta ez a kérdés, de soha nem gondolt arra, hogy ezt megvalósítsa az egyházban. Ő az egyház egészét tartotta szem előtt. Azzal törődött, hogy az egyház visszatáljon az Igéhez.

„Kálvin az egyház lényegének megfogalmazásában nem volt sem idealista, sem perfekcionista. Ekkleziológiáját bibliai realizmus jellemezte. Világosan látta, hogy a Biblia az egyházat kétféle aspektusból mutatja be, amikor egyházon hol kizárólag a kiválasztottak és üdvösségre elhívottak közösségét érti, hol pedig azokat is beleérti, akik az egyházhoz csak külső látszat szerint tartoznak. Vagyis az egyházban sokan vannak olyanok is, akik részt vesznek ugyan az Isten tiszteletében, élnek a sákramentumokkal, sőt a kegyesség látszata is megvan náluk, de Krisztussal semmiféle közösségük nincs. Ez a két-aspektusú egyházfogalom megjelenik az ótestamentum könyveiben éppúgy (1Kir 19,18), mint az apostoli levelekben. Hogy közelebbről egy példát is említsünk, hadd utaljunk a 2Tim 2,19-re, melyet az apostol a keresztyén gyülekezetben élő hamis tanítókkal kapcsolatban ír: 'Isméri az Úr az övéit; és: álljon el a hamisságtól minden, aki a Krisztus nevét vallja.' Vagy éppen említhetnénk a Jel 7,3-at is. Azt tehát,

hogy ki tartozik az egyházhoz, mint a kiválasztottak közösségéhez, egyedül Isten ismeri.”³

A puritanizmus és a pietizmus különféle színvetű irányzatai újra felszínre hozták a személyes és közösségekben gyakorolt kegyesség kérdéseit. Mivel az általuk felvetett kérdésekkel és gyakorlattal (egyházon belüli kis közösségekbe tömörülés) az egyházak nem értettek egyet, kialakult egy évszázadok óta tartó feszültség a közösségek vezetői és a népegyház vezetői között.

Az 1800-as évek végén Magyarországon is megindult belmissziói mozgalomban újra erőteljes hangsúlyt kapott az egyház közösségi szerepe. A közösség tagjai a gyülekezetekben maradtak, de külön összejöveteleik voltak olykor a lelkipásztor, máskor laikus egyháztagok vezetése alatt.

A magyar belmissziói mozgalom vezetői (Szabó Aladár, Forgács Gyula, később Ravasz László és Makkai Sándor) a skót puritánok által alkalmazott minta nyomán mindent elkövettek azért, hogy a hívők közösségei ne a német minta szerinti, egyházon belüli (vagy kívüli) „egyházacskák” legyenek, hanem az egyházon belül váljanak az egyház missziójának motorjaivá.

Egyház vagy közösség? Elkülönült közösség az egyházban? Ahogyan látjuk, ez a kérdés előkerül ma is, amikor ún. nem hívő, nem biblia-hű lelkésze van a gyülekezetnek – mondván: „Elég nekünk a Bibliánk és egy pár hívő ember..., ha lelkileg nem kapunk semmit, hol táplálkozunk?” Bár ennek az érvelésnek több igazság-eleme is lehet, mégis, ha valaki azzal az alázattal, és tudattal ül be igehirdetést hallgatni, hogy Isten elkészítette az ő üzenetét, és meg tudja velem értetni – az meg is fogja hallani. A sákramentumot is Isten kezéből fogadjuk, miközben ember (lelkész, vagy gondnok) adja. Mégis hisszük, hogy az Úr titokban Szentlelke által munkálkodik. Ugyanez áll az igehirdetésre is.⁴

Nehezen nyert, de áldott tapasztalatokkal rendelkeznek azok, akik az ilyen helyzetet alázattal elfogadják, így sóvá és világossággá teszi őket gyülekezetükben az Úr.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy testvéri, baráti körbe ne gyűlhet-

nének össze bizonyos alkalmakkor a hívő testvérek, hogy egymást is erősítsék Igével, közös imádsággal.

És ha ún. hívő, biblia-hű lelkésze van a gyülekezetnek, akkor nem kell közösségbe tömörülni? Válaszom: de, igen. Mert szükség van közösségre, mégpedig együtt imádkozó igeközösségre a népegyházban is, olyanra, ahol a lelkipásztor testvérként kezel másokat, és a közösség tagjai is testvért látnak a lelkipásztorban. Kölcsönös felelősséggel, vállat vállnak vetve, egymás mellett, egymást védve, egymás mögött állnak.

Külön kellene azzal a helyzettel is foglalkozni, amikor a gyülekezet nagy területen él: ebben az esetben ún. házi közösségeket lehet létrehozni. Egy bibliaórai, imaórai közösség is lehet őszinte, ha minden egyes résztvevő nyitott. Attól azonban mindenkit óva intek, hogy a kiscsoportok létrehozását tekintse az egyház megújulási lehetőségének. Lehet ez is egy áldott eszköze az Úrnak, mint ahogy bármi más. De hordozhatja az önállóság, kiszakadás lehetőségét is.

Még egy nagyon fontos kérdést fel kell tennünk – amely szintén el kell, hogy gondolkodtasson: Mi történt azzal a sok közösséggel, amelyek a gyülekezetekből (egyházból) kiszakadtak? Miközben négy ilyen konkrét közösséget is ismerek, általánosságban elmondható, hogy sorsuk várható alakulása előre látható.

Nagyon kevés közösség maradt meg úgy, hogy megőrizte volna igazi arculatát, identitását, célját és tagságát. Inkább a szétdarabolódás, az egymással való szembehelezkedés, egymás kizárása, adott esetben a közösség megszűnése következett be, vagy – miközben eredetileg több százan kiváltak –, mára alig egy-két tucatra apadt a létszámuk.

Társadalmunk rákfenéje sokszor a hívő emberekre is ráragad: közösségeinket is megfertőzi az elköteleződés nélküliség. Szomorúan látjuk az élet minden területén – így az egyházban, gyülekezetekben is – az elkötelezettség hiányát. Nagyvárosban ez még szomorúbb: ha valaki nem érzi jól magát ilyen-olyan ok miatt a gyülekezetben, szedi a sátorfáját, és odébb áll. Ismerek olyanokat, akiket a hitük miatt (nem a rossz, utálatos, mindenkibe belekötő természetük miatt!) kiutáltak, a gyüle-

kezeten keresztülnéző lelkésze kiprédikálta, de neki mindmáig az a gyülekezete, mert az Úr őt odahelyezte. Kedvesen hozzászól a bibliaórán, imádkozik a lelkészéért és a többi gyülekezeti tagért. Alázattal a helyén marad, és ott világít.

Egyébként, aki az egyházainkat kicsit is ismeri, kedve lenne elfutni – de hová? Akárhová megy, viszi a saját romlott természetét. Másrészt pedig voltak olyan nagy tudású hívő lelkipásztoraink, akik Isten népének vezetőivé lettek. Az ÁVO-sok rendszeren „megdolgozták” (használjuk ezt az enyhe kife-

jezést), hívták őket: hagyják ott az egyházat, legyenek egy hívő közösség vezetői, ők azonban lelki édesanyjuknak nevezték az egyházat. Inkább vállalták továbbra is a hátratételt.

Az egyház helyét, az ember egyházban való szerepét tehát nem az érzéseink határozzák meg, hanem Isten rendje. Ő nem csak a lakóhelyünk határát határozta meg (Csel 17), hanem „ő adott némeleyeket...” (Ef 4,11). De nem csak a szolgálatra adott embereket, hanem bennünket is odaadott a konkrét helyünkre, hogy a gyülekezet közösségét építsük, s ezzel legyünk az ő dicsőségére.

„J. C. Ryle püspök 'egyfajta Nőé bárkájának' tekintette az egyházat, mert elég tágas ahhoz, hogy mind a tiszta, mind a tisztátalan megfér benne.”⁵

Zila Péter / Budapest

***

Lábjegyzet:

1. Heidelbergi Káté 54. kérdés
2. II. Helvét Hitvallás XVII. fej. 1. pont
3. Dr. Sípos Ete Álmos „Kálvin tanítása az egyházzól” – előadás 2009. 02. 23.
4. Lásd: II. Helvét Hitvallás XIX. fej. 4. pont
5. John Stott: Az élő gyülekezet”, KIA, Budapest, 2009. 131. old.

EGYHÁZ NÉLKÜLI KERESZTYÉNSÉG?

Napjaink egyre feltűnőbb jelensége a gyülekezetet elhagyó, a hívő életet, gyülekezet nélkül megélni kívánó keresztény ember. Nem azokra gondolunk elsősorban, akik felekezetüket bibliai-teológiai okok miatt hagyják el. Nem is azokra, akiknek fájdalmas okuk van gyülekezetük elhagyására. Azt a jelenséget vizsgáljuk, amikor hívők különösebb érhető ok nélkül szakítanak a testvéri közösséggel, elhanyagolják a velük való találkozás alkalmait, az istentiszteleten való rendszeres részvételt, a közös imádság, éneklés, lelki épülés, tanulás lehetőségeit, majd kontroll és szolgálatvállalás nélkül szeretnének – enyhébb esetben fogyasztói keresztényként, rosszabb esetben a bűnbe visszasüllyedve – élni.

E mögött az életfelfogás mögött felfedezhető a gyülekezet szerepének és jelentőségének figyelmen kívül hagyása, annak ellenére, hogy az Ige így figyelmeztet: "... ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett, el nem hagyván a magunk gyülekezetét, amiképpen szokásuk némelyeknek, hanem intvén egymást annyival inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget" (Zsid 10,24-25 – Károli ford.).

Nem új keletű jelenség ez Krisztus egyházában. A régiek is foglalkoztak vele, és ennek nyoma megmaradt a különböző hitvallásokban is. Megemlíthető például a II. Helvét Hitvallás. Az egyházhoz való ragaszkodással kapcsol-

latban így fogalmaz: „A Krisztus igaz egyházával való közösséget pedig annyira becsüljük, hogy azt valljuk, nem élhetnek az Isten színe előtt azok, akik az Isten igaz egyházával nem vállalnak közösséget, hanem elszakadnak tőle. Mert mint ahogy Noé bárkáján kívül nem volt más menekvés, amikor a világ elpusztult az özönvízben, hisszük, hogy éppen úgy nincs bizonyos üdvösség Krisztuson kívül, aki magát az egyházban adja a választottoknak. És ezért azt tanítjuk, hogy akik élni akarnak, azoknak nem szabad elszakadniuk a Krisztus igaz egyházától” (17. fejezet).

Ennek ellenére minden korban előfordult az egyháztól való elszakadás Isten népe körében. Napjainkban azonban olyan mértéket ölt ez a jelenség, hogy nem lehet mellette szó nélkül elmenni. Miért is terjedt el ez a szokás? Miért vált elfogadottá a gyülekezet, a közösség elhagyásának gondolata?

Vannak, akik a korszellemmel magyarázzák, és ezzel megelégszenek. Az individualista ember könnyebben elveti, eldobja mindazt, ami nem segíti elő saját kívánságainak teljesülését. Így válik meg például a gyermektől, a házastárstól, ha azok korlátozzák saját céljai elérésében. Vannak, akik ugyanígy eldobják a kontroll-közösségeiket is, mint amilyen Isten népe életében a gyülekezet. Ha ugyanis valaki hívő létére test szerint kezd élni, akkor őt sértheti testvérei figyelmeztetése. Vannak, akik a fogyasztói szemlélettel

magyarázzák a jelenséget, vagyis, ahol jobb a kínálat és a kiszolgálás, oda mennek. A gyülekezettől való függetlenség utáni vágy okai azonban ennél mélyebben keresendők.

Némi átgondolás után felismerhető, hogy sok hívő ember bűnös engedetlenség miatt hagyja ott a közösséget. Nem engedelmességek az Igének, az őket intő előjáróknak, lelki vezetőknak. Holott az Ige így tanít: „Engedelmeskedjétek előjáróitoknak, és hallgassatok rájuk, mert ők mint számadók vigyáznak lelketekre...” (Zsid 13,17). Az ilyenek a maguk választotta módon próbálnak élni, és kikerülni minden irányítás alól. Vajon azt gondolják, hogy ha a gyülekezettől függetlenek, akkor Isten sem látja életüket? A lázadás csíráját hordozzák magukban, amivel már az Éden kertjében is találkozhattunk. Az efféle függetlenségnek azonban súlyos következményei vannak az elszakadó emberre nézve. A társadalom minden szintjén megfigyelhető a tekintély elleni lázadás, ami jelen van mindenhol, a családtól az állami vezetésig. Sajnos ez a gyülekezetekben, hívő közösségekben is megjelenik, és egyre aggasztóbb méreteket ölt, fiatalok és középkorúak köreiben egyaránt. Sokan nem értik, hogy a gyülekezet tagjának lenni nemcsak jogokkal, hanem köteleességekkel is együtt jár. Egyesek szinte feladatuknak érzik, hogy miután elszakadnak egy közösségtől, a nekik nem tetsző lelki vezetőket, taní-

tókat, tanításokat nyíltan, olykor alpári stílusban támadják a partvonal mellől. Újabban elbújnak monitoruk mögé, nem vállalva arccal a véleményüket, sem gőgösségük egyházfegyelmi következményeit.

Más esetekben megfigyelhető, hogy a hívőket a tévtanítások elfogadása vezeti a gyülekezettől való elforduláshoz. Nem kell minden esetben szándékos tévelygésre gondolni. Jószándékú, de elhibázott hangsúlyú üzenet is lehet a háttérben. Az új dolgok iránt mindig sokan tanúsítanak érdeklődést. Amikor egy – egyébként saját gyülekezetében tanulni rest – ember ilyennel találkozik, könnyen fordít hátat addigi közösségének.

Fontos tudni, hogy akik könnyedén elhagyják gyülekezetüket, azoknak sokféle, előre nem látott veszéllyel kell szembenéznük, végső esetben akár hitük kihűlésével is.

Hiába gondolják úgy, hogy ők hívők maradnak akkor is, ha nem járnak el a gyülekezetbe, a közösségbe. Egyre gyakoribb az, hogy emberek a technika és tudomány vívmányait felhasználva akarnak gyülekezeti életet élni, ezzel nyugtatva, igazolva magukat: „Miért járnak istentiszteletre, amikor már számtalan gyülekezet online is kínálja az istentiszteletet, de ott van a tv is. Nem kell szolgálni, nem kell adakozni, nincs szem előtt az ember, a bűnökért se szólnak meg. Nincs intés, sem felelősségre vonás. Nem kell alkalmazkodni más emberekhez, kényelmes, válogathat az ember a neki tetsző tanítások között. Mindez nem kerül semmibe. Ráadásul ez még azzal az előnnyel is jár, hogy környezetemben nem látják, hogy gyülekezetbe járok, nem mutatkozom együtt hívőkkel.”

Mintha Jézus nem azt mondta volna: „Aki azért vallást tesz rólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt; aki pedig megtagad engem az emberek előtt, azt én is megtagadom az én mennyei Atyám előtt” (Mt 10,32-33).

Fel kell tennünk a kérdést: Mennyire tartjuk fontosnak az egyházhoz, lelki közösséghez való tartozást?

A gyülekezethez tartozás Isten rendelése. A közösség valóságos gyakorlása, az igehirdetés, a tanítás hallgatása,

a sákramentumokkal való élés, a közös és nyilvános imádság és éneklés, Isten dicsőítése – mind olyan áldások, amelyekben csak gyülekezeten belül részeshülhet Isten népe.

Minden, közösségét elhanyagoló, vagy a közösségek között finnyásan válogató hívőnek tudnia kell, hogy ha Isten gyermeki vagyunk, akkor mi, gyülekezeti tagok egymásnak testvérei is vagyunk, és így kell egymásra tekintenünk. Ráadásul Istentől kapott testi-lelki ajándékainkat egymás javára kell használnunk. Hogyan számol el majd az Úrnak az, aki testvéreitől elszigetelten akar hívő életet élni? A gyülekezethez való tartozásnak csak részletkérdése az, hogy én személyesen mit kapok ott. Ennél fontosabb, hogy én mivel tudok mások javára tenni.

SZENT-GÁLY KATA KEGYELEM

Te soha többé nem leszel nyugodt,
és nem lesz tiéd a nyárspolgári béke,
mert beléd hullott az Isten vetése,
és azt kitépni nem lehet – vagy
nem mered –
mert érzed, hogy éned jobbik része.
Azt megteheted, hogy sohasem kapárod,
hogy nem öntöződ, hogy
szinte gyűlölsz –
de Harmat is van!
És néha akaratlan meglep, és
elindul benned
egy gondolat..., egy meglátás...,
egy szó, egy – semmi,
és amit már kezdtél elfeledni,
vagy letagadni,
megint duzzad, újra él.
A gyökér, a mag, beléd fonódik és
szárrá fakad,
és vakmerő kalandra bátorít:
kilépni önmagadból, az átlagosból –,
komolyan venni azt, amit hiszel.
Tulajdonképpen miért nem kezdted el?

A gyülekezethez tartozásnak sok áldása van, amelyekben csak a tagok részesülhetnek. Az egyház az a közösség, amelyet Isten arra adott, hogy ott embereket hitre ébresszen, ott megtartson és támogasson.

Mivel Isten azt ígérte, hogy az ő választottait üdvözíteni fogja, így ehhez a közösséghez tartozva sokkal bizonyos-

abbak lehetünk afelől, hogy minket is üdvözít. A gyülekezetből elmaradozó hívők gyakran kerülnek kételyek közé üdvösségük, a Krisztusban lévő bűnbocsánatuk, megigazulásuk, megszentelésük ügyében.

Milyen jó tudni viszont azt, hogy Krisztus az egyház feje, és mi, mint az ő teste az ő védelme, irányítása, gondviselése alatt élhetünk.

Biztosan tudhatjuk azt is, hogy Isten az ő igazságát és beszédét az egyházra bízta, és ha mi ehhez ragaszkodunk, akkor mindig az igazság és valóság oldalán állunk. Ha pedig elszakadunk ettől a közösségtől, kétségek közé juthatunk a hitigazságok dolgában is. A közösséghez tartozás áldása továbbá, hogy hitbeli egységre neveli a közösség tagjait.

Az egyházzal való közösség megtart minket Isten társaságában. Ezért is veszedelmes dolog az egyháztól való elpártolás. A régiek azt tartották a Galata 4,26 alapján, hogy akinek Isten az Atyja, annak legyen az egyház az anyja.

Érdemes leszögeznünk tehát, hogy egyház nélküli keresztyénség nem létezik. Aki így akarja élni az életét, az nem érti Isten rendelését. Ha pedig érti és mégsem enged annak, akkor vétkezik az Úr ellen.

Álljon itt végül Kálvin János gondolata témánkkal kapcsolatban: „Sokan vannak olyanok, akikkel gőgösségük, idegenkedő és vetélkedő természetük elhitheti azt, hogy magánolvasással és elmélkedéssel is képesek elegendő előmenetelt tenni, s így a nyilvános gyülekezeteket megvetik s az igehirdetést fölöslegesnek tartják. Mivel pedig így az egység szent kötelékét amennyiben rajtuk áll, megrontják vagy megsemmisítik, senki közülük el nem kerüli azt a bűntetést, amely ezen istentelen elszakadás nyomán jár, úgy hogy veszedelmes tévelygésbe és a legutálatosabb őrjöngésbe merülnek. Azért, hogy a hitnek tiszta egyszerűsége nálunk megmaradjon, ne legyen terhünk a kegyesség ezen gyakorlásával élni, aminek szükséges voltát Isten az ő intézkedéseivel nekünk megmutatta, s amit Ő annyira ajánl!” (Kálvin János: A keresztyén vallás rendszere. Pápa, 1910. IV. 1.5. 301. oldal)

Sípos Ajtony Levente / Soltvadkert

„A MINDEN AZ MINDEN”

SZÁZ ÉVE SZÜLETETT TÜRMEZEI ERZSÉBET EVANGÉLIKUS KÖLTŐNŐ

„És minden lehetséges, ha hiszek.

Lehetetlen, megoldhatatlan,

Elérhetetlen nincsen!

Mert a minden, az minden!”

– írja egyik versében a keresztyén körökben igen népszerű Túrmezei Erzsébet. Ő nemcsak elhitte, hanem hittel vallotta, hogy aki teljes szívvel Istenre bízta magát, annak semmi nem lehetetlen. Az evangélikus diakonissza-költőnő boldogan tett biznyságot erről, versei által pedig sokan fordultak az Úrhoz, vagy éppen újultak meg hitükben. Versei pedig sokfelé olvashatók: kötetekben, folyóiratokban, plakátokon, internetes portálokon. Újságunk is szívesen közölt tőle írásokat, amihez ő maga járult hozzá az induláskor: „Szeretettel adom beleegyező nyilatkozatomat, hogy verseimet a Biblia és Gyülekezet c. lap ezután is közölhesse. Áldást kérve a lap szolgálatára, szerkesztőire és olvasóira, szerető köszöntéssel: Túrmezei Erzsébet diakonissza testvér. Budapest, 1991. júl. 4.”.

A rá való emlékezés aktualitását az adja, hogy az idén ünnepeljük születésének századik évfordulóját. Megemlékezések egész sora áll mögöttünk: szülőfalujában, Tamásiban és Kolozsvárott emlékkonferenciát tartottak tiszteletére, Nagyszébenben szavalótábort, Csömör Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete pedig „kiemelkedő irodalmi munkássága, áldozatkész közösségi tevékenysége elismeréséül, a település jó hírének öregbítéséért posztumusz díszpolgári cím kitüntetésben részesítette”. S akkor még nem is szóltunk a megemlékező cikkek, könyvismertető, egyéb beszámoló sokaságáról, amelyekben irodalmi és egyházi munkásságát méltatják. Az általa nagyon szeretett, és korábban általa vezetett Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület pedig azzal tisztelgett emléke előtt, hogy összegyűjtött verseit kiadta nyomtatásban.

Túrmezei Erzsébet a Tolna megyei Tamásiban született 1912. február 14-én a család hetedik gyermekeként. Négy leánytestvére viszonylag korán meghalt, bátyjai viszont evangélikus lelkészek

lettek. Tanulmányait Budapesten végezte, ahol magyar-német szakos diplomát szerzett. A diakonissza szolgálatra egyetemi éve alatt kapott elhívást. Eleinte a vasárnapi iskolai munkában vett részt, később leányköröket vezetett, gyülekezeti evangélizációkat tartott. Munkatársa volt a Fénysugár és a Kis Harang c. újságoknak. Közben verseket írt, első önálló kötete (Őszből tavaszba) 1938-ban jelent meg. Ez a könyve több kiadást is megért, miközben sorra jelentek meg újabbak is: Ének földrengéskor (1941), Reméljetelem velem! (1945), Így leszel áldás (1968), Emberré lettél, hogy

TÜRMEZEI ERZSÉBET FOHÁSZ

Keserű kérdések
egész özönével
kínoztam a lelkem.
Feleletet, választ
egyikre se leltem
nélküled, Úr Jézus.

Kegyelmeddel nyílt meg
mindegyik miértnek
titkosművű zára.
Tebenned találtam
életem céljára.
Tebenned, Úr Jézus.

Most már, bármi fájjon,
minek kérdelek? Tudom,
aranykalászt terem
fájdalmak vetése.
Áldott a Te kezed
minden vezetése.
Csak vezess, Úr Jézus!

ember legyek! (1979), Most élni – küldetés! (1984), Ádventől ádventig (1984), Csodát virágozik a jelen (1995). A különböző egyházi lapok rendszeresen közölték verseit és műfordításait. Négy verseskötetnek válogatott anyagát finnül is kiadták, Anna-Marija Raittila tolmácsolásában. Egyik méltatója szerint „líróját átlélesült hit, benső alázat, kicsit keresett szókinés, hagyományos képalkotás jellemzi”.

1951-ben a kommunista hatóság több egyházi szervezet mellett a Fébé Egyesületet is feloszlatta, szolgálatát betiltotta, a diakonisszákat elbocsátották. Túrmezei Erzsébet a balassagyarmati gyülekezetben, az ottani szeretetotthonban talált menedéket. Püspöke, a szigorú állami tiltó rendelkezések ellenére olykor igeszolgalattal is megbízta. Versei ebben az időben nem jelenhettek meg nyomtatásban, de gépelt formában kézről kézre adták, s így sokakhoz eljuthattak. A balassagyarmati szeretetotthon vezetői állásából huszonnégy évi szolgálat után ment nyugdíjba, és Csömörré költözött, ahol egykori népfőiskolás növendéke otthonában lelt menedéket. Később a Józsefvárosi Evangélikus Egyházközség szeretetotthonában kapott helyet, bekapcsolódott az új evangélikus énekeskönyv szerkesztési munkájába, majd az újabb verseit is kiadhatta.

Az 1989-ben bekövetkezett politikai fordulat után a Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület újra kezdte szolgálatát, és a közösség Túrmezei Erzsébetet választotta meg főnökkasszonynak. A rengeteg gonddal és fáradtsággal járó munkát alázatos lélekkel, szeretettel és hűséggel végezte. 1996-ban költözött be az Anyaházba, ahol élete végéig élt. Utolsó éveiben egyre romló egészségi állapota akadályozta az előtte tornyosuló feladatok elvégzésében, ám erejéhez mérten szinte az utolsó szívdobbanásáig tevékenykedett. 2000. május 22-én ment el a minden élők útjára. Gazdag életútjáról Keveházi László számolt be „Így leszel áldás” – Túrmezei Erzsébet élete és szolgálata című kötetében, amely a közelmúltban jelent meg a Luther Kiadó gondozásában.

A kegyelem ege alatt c. legutóbbi kötetében, amely a Száz év – száz vers alcímet viseli, egyik verse alatt – mintegy mottóként – Luthertől származó idézet olvasható: „Isten az evangéliummal új eget vont a hívők fölé. A kegyelem ege ez. Sokkal gyönyörűsebb, mint a látható égboltozat”. Terheket hor-

dozó, megbélyegzéseket is átélt életéről vallott, amikor ezt írta: „A kegyelem ege alatt könnyűvé válik a nehéz...” S mindez azért volt lehetségessé számára, mert amint vallotta: „Jézusunk jár velünk, s a kegyelem ege alatt az Ő nyomában hazaérkezünk.”

A Tamásiban tartott emlékünnepeken egyik közeli munkatársa és Krisztusban testvére, Zászkaliczy Pál így tekintett vissza életére: „Erzsébet testvér szinte valamennyi versében azt a Krisztust hirdeti és dicséri, akinek „szabadulását, békéjét, életét” köszönheti. Ezt teszi az a három év című versében is. Az évek gyors múlása közben döbben rá arra,

hogyan nem végezte el mindazt, amit szeretett volna, amit kitűzött maga elé, mert „olyan rövid volt a perc, a nap”, Jézus viszont „rövid három földi év után azt mondhatta: Elvégeztem, Atyám! Krisztus ismerete és szolgálata arra is indítja a költőt, hogy tanácsot adjon azoknak, akik az élet útvesztőiben téblábolnak, akik az őket érő tanácsok, sugalmazások között nem lelnek rá a helyes válaszra. Amikor elsősorban német, de finn nyelvterületen keresett lefordításra érdemes, gyülekezeti használatra alkalmas verseket, akkor is mindig az volt a mérce: Krisztust hirdetik-e vagy sem? Túrmezei Erzsébet

egész életében „Ancilla Domini”, az Úr szolgálóleánya volt. Reményik Sándor Jézus Krisztus poétájának nevezte, de több is volt ennél: igehirdetője volt Krisztusnak. Amit belőle megértett, azt szívében átforgatta, lelkében megemésztette, és csengő verssorok és rímek segítségével leírta, kifejezte. S tette ezt a minden alkotó művészt és minden igehirdetést inspiráló Szentlélek Úristen segítségével” (Wiszkidenszky András: Egy a szükség... – Túrmezei Erzsébetre emlékeztek szülővárosában, Tamásiban. <http://del.lutheran.hu/hirek/ami-szukseg...>).

Margit István / Pécel

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

A BSZ RENDEZVÉNYEIT az éves tervezet szerint megtarthatuk, az előttünk állók előkészítése megtörtént, vagy szervezzük azokat. Egyedül a lány biciklistábor szervezését függesztettük fel a létszám miatt. Hálásak vagyunk, hogy Isten lehetőséget adott a programokra, köszönjük áldásait. Köszönjük az azokat előkészítő és szolgáló testvéreinknek a lelkes, lelkiismeretes, önkéntes munkálkodást. ■

*

TERVEINK SZERINT augusztus utolsó hetében fiatal önkénteseink kis csapata (Mikolicz Gyula, Sípos Előd Zoltán, Baksai-Szabó Tamás, Szabó Zsófia, Zimák Zsófia) Szerbiában, a határon túl munkálkodó testvéreink szervezésében vesz részt egy, a magyar gyerekeknek/ fiataloknak készített csendeshéten, szolgálóként. Az úttörő küldetés teljesítéséhez adjon az Úr bölcsességet, lelki és testi védelmet, erőt fiataljainknak! ■

*

AZ EDDIGI GYAKORLAT SZERINT a többnapos konferenciákról, táborokról, csendeshetéről képes beszámolót készítettünk majd a Biblia és Gyülekezet olvasóinak a karácsonyi lapszámunkba. Az érdeklődők néhány központi programról folyamatosan frissített képes híradást találhatnak a BSZ honlapján, a www.bibliaszov.hu címen, Multimédia megjelölés alatt. ■

*

A HAGYOMÁNYOS NAGYBECSKEREKI (Vajdaság) evangélikáló csendesnapot ebben az évben is (május 19) megszervezte a város református gyülekezete, amikor is a délvidéki szórványban élő magyar testvéreink között szolgálhatott Isten igéjével a BSZ csapata (Latinovits Ágota, Margit István, dr. Mikolicz Gyula, Neuwirth Tibor, Némethné Csiszár Márta). Az előző napon a gyülekezeti bibliaórán, illetve Módoson, a Nagybecskerekhez tartozó közösségben hirdették az ígét. ■

*

A BIBLIA SZÖVETSÉG MÁJUSBAN MEGVÁLASZTOTT TANÁCSA második ülését (az elsőt a közgyűlésen) tartotta június 30-án, péceli székházunkban, ahol az elsődleges napirendi pont a személyes ismerkedés, a csapatépítés volt. De

beszámolót is meghallgattak a tanácsstagok a BSZ aktuális ügyeiről, az eltelt időszak történéseiről, döntöttek a bibliaiskola 4. évfolyama péceli programjáról, a székház néhány ablakának forroság elleni redőnyös védelméről, tagfelvétlről. A következő, szeptemberi ülésen a BSZ helyzetével, értékelésével, és a Szövetségre vonatkozó személyes tervek, elgondolások megismerésével foglalkoznának majd, de dönténeken a BSZ előtt álló időszerű feladatokról is – mindezeket a következő ötéves ciklusra tekintettel. ■

*

GAZDAGODOTT A BSZ egy utánfutó pótkocsival, amit felavathattunk a fiú biciklistábor szállítási feladatainál. ■

*

A SZÉKHÁZ TÍZ, a napsugarak által leginkább támadott ablakára redőnyt szereltethettünk, ami reménységünk szerint enyhíti majd a kánikula okozta megpróbáltatást, de a téli fűtési költség csökkentésére is hasznos segítség lesz. ■

*

SAJNOS AZ ÉPÜLETET FEDŐ tetőcserepek rossz minősége miatt minden évben jelentős összeget kell Szövetségünknek a törött/fagyott darabok cseréjére fordítania. Nem volt ez másként ebben az esztendőben sem. ■

*

A SZÉKHÁZ FŰTÉSREKONSTRUKCIÓS terve elkészült, a gázszolgáltató engedélye alapján a kazánt megrendeltük, szeptemberben az iparos munkát is szeretnénk befejezni. Az új berendezés reményünk szerint közüzemi költségsökkentést és nagyobb biztonságot eredményez majd. ■

*

A BSZ MÁR ÉVEK ÓTA FOGAD közérdekű munkára ítélt személyeket. Jelenleg is három fiatalember dolgozik péceli székházunkban heti rendszerességgel, napi hat órában: egyikük feladata a festés-mázolás, a másik kettő a betonozásban, a kerítés építésében, a nehezen gondozható partoldalak rendben tartásában, a fűnyírásban segít. A Szövetségnek csak a munkát, annak biztonságos feltételeit és a felügyeletet kell biztosítania. ■

30+ FIATAL FELNŐTTEK TALÁLKOZÓJA**Pécel, 2012. szeptember 15.**

A program 10 órakor kezdődik, ami a korosztályt érdeklő fontos témához kapcsolódik.

A találkozó célja az ismerkedés, barátkozás, a közös keresztyén munkára történő felkészítés.

Mindezt igetanulmányozással, beszélgetéssel.

A részvétel ingyenes.

Jó idő esetén közös szabadtéri szalonna- és kolbászsütés.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

SZÉPALMÁRA HÍVJUK

mindazokat, akik a lelki és testi felerősödéshez, testvéri környezetben, az ideális helyszínt biztosító

Hotel Szépalmásban szívesen eltöltenek öt napot

2012. szeptember 23-28. között.

A lelki konferencia szolgáltói: Benedek Csilla, dr. Sípos Ete Álmos és dr. Szabó Pál.

Részvételi költség: 41.000,- Ft/fő,

BSz tagoknak: 39.000,- Ft/fő.

Jelentkezés: 06-28/452-334, vagy bsz@bibliaszov.hu

HÍVOGATÁS**FIATALOK SZÁMÁRA****2012. október 6-án,**

10 órára várnak minden érdeklődő fiatait (15 éves életkortól) a szervezők a BSZ péceli székházába, az őszi csendesnapra.

MEGHÍVÓ**A DEBRECENI BSZ CSENDES NAPRA**

2012. október 6-án, a Mester utcai református gyülekezet templomába.

A lelki programot összeállításán még dolgozunk.

Minden BSZ tagot és érdeklődőt szeretettel várunk 10.00 órára!

Halottaink:

† **Balázs József** (1925) Noszvaj,

† **Kozma Gyula** (1929) Miskolc/Biharkeresztes,

† **Pappné Deák Rozália** (1948) Monor,

† **Polónyi Gyöngyi** (1942) Budapest,

† **Polyák Péterné** (1915) Pátroha,

† **Seregély Erzsébet** (1924) Kiskunlacháza/Budapest,

† **Szpetéri Géza** (1937) Budapest,

† **Szűcs Antalné** (1919) Ópályi,

† **Tariska Zoltánné** (1956) Pécel,

† **Tóth László** (1930) Miskolc.

Ismét olyan testvérektől búcsúztunk az elmúlt hónapokban, akiknek életében valósággá válhatott Krisztus bűnbocsátó szeretete, akik személyes életükkel, önkéntes szolgálatukkal, közösségért végzett munkájukkal (közülük ketten kiemelkedő munkát végeztek, mint körzetfelelősök is) áldásul lehettek családjukban, környezetük számára, így gyülekezetükben, munkahelyükön és a Biblia Szövetségben. Hálásak vagyunk életükért. Legyen emléküik áldott a Biblia Szövetségben is!

MEGHÍVÓ

a Biblia Szövetség csendesnapjára, a nyíregyházai református templomba
2012. augusztus 19-én (vasárnap) 10.30 órától

* * *

PROGRAM

Ember kérdez – Isten válaszol

– **Hol van Isten?** – *Alföldy-Boruss Dezső lp.*

– **Hol van ma Krisztus?** – *Alföldy-Boruss Dezső lp.*

– **Hol és hogyan uralkodik ma Krisztus?** – *Sípos Kund Kötöny esp. lp.*

– **Hol van az ember?** – *Dr. Nagy Péter Mihály orvos*

– **Hol van az újjászületett keresztyén ember?** – *Dr. Sípos Ete Álmos lp.*

* * *

A Biblia Szövetség tagjait és az érdeklődőket szeretettel várja
a vendéglátó gyülekezet és a szervezők!

BUDAPESTI BIBLIAISKOLA (2012. szeptember-december)

BUDAPEST – 2010-BEN INDULT ÉVFOLYAM:

szept. 8. (21. r.) Apol. I. ❖ okt. 13. (22. r.) Apol. II.
nov. 17. (23. r.) Sz. ev. I. ❖ dec. 8. (24. r.) Sz. ev. II.

BUDAPEST – 2011-BEN INDULT ÉVFOLYAM:

szept. 8. (11. r.) B. teol. I. ❖ okt. 13. (12. r.) B. teol. II.
nov. 17. (13. r.) Herm. I. ❖ dec. 8. (14. r.) Herm. II.

BUDAPEST – 2012-BEN INDULÓ ÚJ ÉVFOLYAM:

szept. 8. (1. r.) Ósz. ❖ okt. 13. (2. r.) Ósz.
nov. 17. (3. r.) Ósz. ❖ dec. 8. (4. r.) Ósz.

BUDAPEST – 4. ÉVFOLYAM – PÉCELI HELYSZÍNNEL:

Egyháztörténelem: szept. 8. – okt. 13. –
nov. 10. vagy 24. – dec. 8.

A budapesti bibliaiskola más, kihelyezett tanfolyamoktól eltérő feltételekkel működik, ezért kérjük, hogy aki ezen a tanfolyamon szeretné pótolni elmaradását, az mindenképpen előzetesen egyeztessen

Csapkovic Bertalan bibliaiskolai munkatársunkkal!
(tel.: 06-30/757-1873, e-mail: info@bpbibliaiskola.hu)

„...az összes könyv közül
a Bibliában találtam meg életem örömét.”

(Personal Narrative)

„Ne elégedjete meg csupán annyi tudással,
amennyit véletlenül szedtek össze, amennyi az
ige gyakori hirdetése által óhatatlanul megtalál
benneteket; keressetek, kutassatok, ássatok
buzgón, mintha aranybányában dolgoznátok.”

(The Importance and Advantage of a Thourough
of Divine Truth)

J. Edwards

(amerikai filozófus-teológus, 1703-1758)

FONTOS KÉRDÉSEK

A Biblia Szövetség Fontos kérdések előadásorozata:

– szeptember 9.: **Meddig nevezhető Európa
kereszténynek?** (Dr. Sípos Ete Álmos)

– október 14.: **Istendicsőítés – hangerővel?**
(Sípos Aba Álmos)

– november 11.: **Meddig nevezhető egyházunk
reformátusnak?** (Dr. Sípos Ete Álmos)

– december 9.: **Az úrvacsora és a miseáldozat ugyanaz?**
(Cs. Nagy János)

Az előadás 17 órakor kezdődik a Budapest, Nagyvárad téri
ref. templomban (VIII. ker. Üllői út 90.), amit beszélgetés
követ. Mindenkit szeretettel várnak a szervezők!

BIBLIAISKOLAI TANFOLYAM (2012. szeptember-december)

BÉKÉS MEGYE (VÁLTOZÓ HELYSZÍNNEL):

Szervező: Pentaller Attila, tel.: 06-20/549-5457
szept. 15. (16. r.) Dogm. II. ❖ okt. 13. (17. r.) Dogm. III.
nov. 17. (18. r.) Etika I.

DEBRECEN:

Szervező: Szegedi Kálmánné, tel.: 06-30/618-0633
szept. 8. (17. r.) Dogm. III. ❖ okt. 13. (18. r.) Etika I.
nov. 24. (19. r.) - Etika II.

MISKOLC:

Szervező: Tima László, tel.: 06-20/588-9808
szept. 15. (10. r.) Újsz. IV. ❖ okt. 20. (11. r.) B. teol. I.
dec. 1. (12. r.) B. teol. II.

TATABÁNYA:

Szervező: Lázár Sándorné, tel.: 06-30/754-6350
okt. 6. (20. r.) Gyak. ker.

MÁTÉSZALKA:

Szervező: Dr. Makrai Tibor, tel.: 06-30/626-3145
szept. 15. (6. r.) Ósz. VI. ❖ okt. 20. (7. r.) Újsz. I.
dec. 1. (8. r.) Újsz. II.

SZÉKESFEHÉRVÁR: ÚJ TANFOLYAM!

Szervező: Somogyiné Gyüre Mária, tel.: 06-30/418-5349
szept. 29. (4. r.) Ósz. IV. ❖ nov. 24. (5. r.) Ósz. V.
A tanfolyamra mindig a megnevezett szervezőnél kell jelentkezni.
A tanfolyamokra a résztvevők bejárnak, és mindenki önellátó.

*

Folyóiratunk legközelebb 2012 októberében
jelenik meg. Lapzárta: 2012. szeptember 1.

*

CSALÁDOS NAP

Pécel, 2012. szeptember 1-jén, szombaton

Minden korosztálynak szervezünk programot:

- szülőknek délelőtti beszélgetést,
- legapróbbaknak játszótérrel, felügyelettel;
- idősebbeknek kézműves foglalkozást;
- fiúknak focit;
- tizen-huszon éveseknek teaházat.

Közös ebéd a szabadban, majd barátkozás,
ruha-turi, gyerekeknek játék.

*

A délelőtti beszélgetés témája:

Mit rejt a társam útipoggyásza? (Mit hoztunk
magunkkal a házasságba, és az milyen problémákat okoz?
Hogyan lehet kezelni a problémákat?)

– *Dr. Pálhegyi Ferenc*

*

Jövedeletekről – az étel elkészítéséhez – jelentkezést
várunk a hét szerdájáig.

Jöjjetek el, hívjátok barátaitokat is!

1

BSZ szolgálok és vezetők konferenciája, Pécel, 2012. április

2

3

30+ találkozó Pécel, 2012. április (2-5)

4

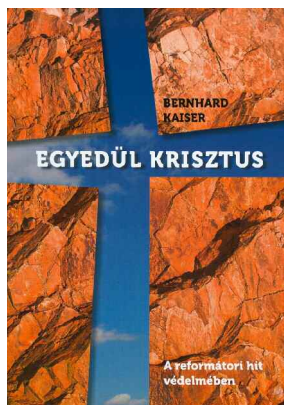
5

6

BSZ konferencia a nagybecskereki (Délvidék) református templomban, 2012. május

AJÁNLJUK AZ ÉBREDÉS ALAPÍTVÁNY ÚJ KIADVÁNYAIT

Bernhard Kaiser:

Egyedül Krisztus (A reformátori hit védelmében)

„Kaiser professzor írása nem valamiféle teológiai újítás akar lenni, nem a minden áron újat mondani akarás szándékával született, mivel ő nem egyebet tesz, csak visszatér a hit általi megigazulás és megszentelődés reformátori, közelebbről kálvini tanításához úgy, hogy feltárja annak bibliai gyökereit.

Kálvinhoz nyúl vissza, aki szigorúan ragaszkodott ahhoz a bibliai kijelentéshez, miszerint a bűnös ember megigazulása, megszenteltetése, üdvössége, bűn feletti győzelme és feltámadása is Krisztusban már adva van. Ezt a Krisztus által elvégezett tökéletes váltságot a Szentlélek ellenállhatatlan munkája alkalmazza az emberre.”

(Részlet Dr. Sípos Ete Álmos előszavából)

Ár: 1.450 Ft (lelkészeknek, teológusoknak árkedvezményel)

Dr. Erdélyi Judit – Dr. Szabó Andrea:

Gyógyítás vagy ámitás? (Célkeresztben a homeopátia)

„A homeopátiás szerek népszerűsége, elterjedtsége napról napra növekszik.

A gyógyszerteráiban első alkalmazásra ajánlják a homeopátiás köhögéscsillapítót, az illatszerüzletben pedig a többi fogkrém mellett ott sorakozik a homeopátiás változat is, szinte észrevehetetlen jelöléssel. A megtévesztés lelke által uralt korunkban a szerzők írásai nagy segítséget jelentenek a tájékozódásban.”

(Részlet Dr. Makrai Tibor előszavából)

Ár: 350 Ft

Péterffy György:

Ébredés és evangélizáció

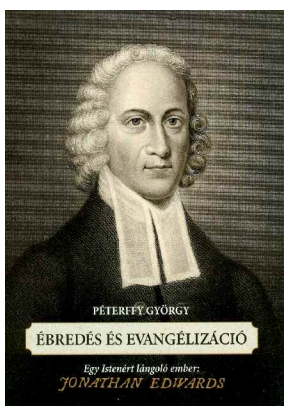
(Egy Istenért lángoló ember: Jonathan Edwards)

„Péterffy György református lelkész-teológus az Ige tanulmányozása közben ugyanabba a vonzásba került bele, amibe Jonathan Edwards is, ez szabja meg életét, gondolkozását, teológiai munkásságát.

Jelen kis kötete hézagpótló, irányadó, az ébredésre felhívó mű, mély lelki, intellektuális teológiai munkásságra ösztönöz.”

(Részlet Alföldy-Boruss Dezső előszavából)

Ár: 350 Ft

Rendeljen postán, telefonon vagy interneten!

Cím: 2119 Pécel, Kálvin tér 2/B; Tel./Fax: (28)452-334
Internet: www.bibliaszov.hu; E-mail: imargit@bibliaszov.hu

A Biblia és Gyülekezet című folyóiratra a **11742331-20003610** számlaszámon vagy postai utalványon lehet előfizetni
Az előfizetési díj **2012-ben**: *belföldre*: 2.200,- Ft/év; (2.000,- Ft/pld. 10 pld. felett); *külföldre*: - *európai országokba*: 4.500,- Ft/év;
- *egyéb országokba*: 5.600,- Ft/év. Az előfizetés nélküli árus példány ára 350,- Ft. A folyóirat megjelenik negyedévenként.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala: a Biblia Szövetség címén

Kiadja a Biblia Szövetség megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: *Szabó László*

***

Biblia Szövetség címe: H-2119 Pécel, Kálvin tér 2/B Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu

felelős szerkesztő: *dr. Sípos Ete Álmos*; szerkesztő: *dr. Mikolicz Gyula*;

címlap fotó: A 10-13 évesek táboraának résztvevői; fotók: *Latinovits Ágota, Margit István, dr. M. Gy., Zila Gábor*; tördelés: *Horváth Mária*

(Kéziratokat nem őrünk meg, és nem küldünk vissza!)

Nyomtatás: M és M Goldprint Kft. 1107 Bp., Mázsa u. 3. – HU-ISSN 0866-2932